

YENİLENDİK

~~70 TL~~
Kaliteyi Deneyimlemek İçin
35 TL

8. SINIF

KONU ANLATIMLI

VİP TÜM DERSLER

MATEMATİK | TÜRKÇE | FEN BİLİMLERİ | T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ | İNGİLİZCE

*BECERİ TEMELLİ - YENİ NESİL SORULAR
YENİ MÜFREDAT - PRATİK - ANLAŞILIR - ÖĞRETİCİ*

8. SINIF

TÜM DERSLER KONU ANLATIMLI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

Bütün hakları Editör Yayınevine aittir. Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekânîk yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Çıkmış soruların telif bedeli ödenmiştir.

ISBN

978-605-280-306-6

SERTİFİKA NO

40613

KAPAK TASARIMI

Editör Yayınevi Tasarım Ekibi

SAYFA TASARIMI

Editör Yayınevi Dizgi Ekibi

BASKI VE CİLT

Özgür Web Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayinevi.com

Kitap hakkında görüş ve önerileriniz için
WhatsApp hattımız: 05422620337

ÖNSÖZ

Geleceğin Parlayan Yıldızları,

Bu kitap Milli Eğitim Bakanlığının belirlediği ders müfredatına uygun olarak sizin için hazırlandı. Derslerde daha başarılı ve aktif olmanızı sağlayan birçok özelliğe sahip bu kitabın sayesinde bilginin yanı sıra mukayese, muhakeme ve yorum yeteneği kazanacaksınız.

Eğlenceli ve görsel içeriğiyle sizlere neşeli bir çalışma imkânı sunan bu kitap, geleceğe yönelik hayallerinizin ve ideallerinizin ilk basamağı olacak.

Editör Yayınevi, ilkokuldan üniversiteye, eğitim hayatınızın her aşamasında yanınızda olacaktır.

Editör Yayınevi
www.editoryayinevi.com

İÇİNDEKİLER

MATEMATİK

POZİTİF TAM SAYILARIN POZİTİF TAM SAYI ÇARPANLARI.....	11	ÖZDEŞLİKLER	73
EN BÜYÜK ORTAK BÖLEN (EBOB) - EN KÜÇÜK ORTAK KAT (EKOK).....	13	ÇARPANLARA AYIRMA	75
EBOB VE EKOK PROBLEMLERİ	15	GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2.....	77
ARALARINDA ASAL SAYILAR.....	17	BİRİNCİ DERECEDEDEN BİR BİLİNMEYENLİ DENKLEMLER.....	81
ÜSLÜ İFADE	19	KOORDİNAT SİSTEMİ	85
ÜSLÜ İFADELERİN ÇARPIMI	21	ARALARINDA DOĞRUSAL İLİŞKİ BULUNAN DEĞİŞKENLER	89
ÜSLÜ İFADELERİN BÖLME İŞLEMİ.....	23	DOĞRUSAL DENKLEMLERİN GRAFİĞİNİ ÇİZME VE YORUMLAMA.....	91
ONDALIK GÖSTERİMLERİ ÇÖZÜMLEME.....	25	DOĞRUSAL İLİŞKİ İÇEREN GERÇEK HAYAT DURUMLARI	97
SAYILARI 10'UN TAM SAYI KUVVETLERİNİ KULLANARAK İFADE ETME	27	DOĞRUNUN EĞİMİ	99
ÇOK BÜYÜK SAYILAR VE ÇOK KÜÇÜK SAYILARIN BİLİMSEL GÖSTERİMİ	29	EŞİTSİZLİK YAZMA	103
GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2	31	EŞİTSİZLİKLERİ SAYI DOĞRUSUNDA GÖSTERME.....	105
TAM KARE POZİTİF TAM SAYILAR İLE KAREKÖKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	35	EŞİTSİZLİK ÇÖZME	107
TAM KARE OLMAYAN KAREKÖKLÜ BİR SAYININ HANGİ İKİ DOĞAL SAYI ARASINDA OLDUĞUNU BELİRLEME.....	37	GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2.....	109
KAREKÖKLÜ BİR İFADEYİ $a\sqrt{b}$ BİÇİMİNDE YAZMA	39	ÜÇGENDE KENARORTAY, AÇIORTAY VE YÜKSEKLİK	113
$a\sqrt{b}$ İFADESİNİ KAREKÖKLÜ BİÇİMDE YAZMA ...	41	ÜÇGENLERİN KENAR UZUNLUKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLER	117
KAREKÖKLÜ İFADELERLE ÇARPMA İŞLEMİ	43	ÜÇGENİN KENAR UZUNLUKLARI İLE AÇI ÖLÇÜLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	119
KAREKÖKLÜ İFADELERLE BÖLME İŞLEMİ.....	45	ÜÇGEN ÇİZME	121
KAREKÖKLÜ İFADELERDE TOPLAMA VE ÇIKARMA İŞLEMİ	47	PİSAGOR BAĞINTISI.....	123
KAREKÖKLÜ İFADELERLE ÇARPILDIĞINDA SONUCU DOĞAL SAYI YAPAN ÇARPANLAR	49	ÇOKGENLERDE EŞLİK VE BENZERLİK	125
ONDALIK GÖSTERİMLERİN KAREKÖKLERİ	51	BENZERLİK ORANI	129
GERÇEK SAYILAR	53	GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2.....	131
ÇİZGİ VE SÜTUN GRAFİĞİNİ YORUMLAMA	55	DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİ - ÖTELEME.....	135
VERİLERİ UYGUN GRAFİK VEYA TABLO İLE GÖSTERME.....	57	DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİ - YANSIMA	137
GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2	59	DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİ - ARDIŞIK ÖTELEME VE YANSIMA.....	139
BİR OLAYIN OLASI DURUMLARI	63	DİK PRİZMALAR	141
EŞİT ŞANSA SAHİP OLAN OLAYLAR - OLASILIK DEĞERİ	65	DİK DAİRESEL SİLİNDİR VE YÜZEY ALANI	143
BİR OLAYIN OLMA OLASILIĞI	67	DİK DAİRESEL SİLİNDİRİN HACMİ	145
BASİT CEBİRSEL İFADELER	69	DİK PİRAMİT	147
CEBİRSEL İFADELERDE ÇARPMA İŞLEMİ	71	DİK KONİ	149
		GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2.....	151
		SAYISAL MANTIK	155

TÜRKÇE

○ SÖZCÜKTE ANLAM (ÇOK ANLAMLILIK)	159	○ İKİ NOKTA, ÜNLEM İŞARETİ)	221
○ SÖZCÜKTE ANLAM (SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİSİ).	161	○ NOKTALAMA İŞARETLERİ (ÜÇ NOKTA, KISA ÇİZGİ, KONUŞMA ÇİZGİSİ, TIRNAK İŞARETİ)	223
○ SÖZCÜKTE ANLAM (SÖZ SANATLARI).	163	○ NOKTALAMA İŞARETLERİ (KESME İŞARETİ, EĞİK ÇİZGİ, YAY AYRAÇ, KÖŞELİ AYRAÇ).	225
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	165	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	227
○ SÖZ GRUPLARINDA ANLAM (DEYİMLER, ATASÖZLERİ, ÖZDEYİŞLER)	169	○ METİN TÜRLERİ (MAKALE, DENEME, KÖŞE YAZISI)	231
○ SÖZ GRUPLARINDA ANLAM (İKİLEMELER, KALIPLAŞMAMIŞ SÖZ GRUPLARI)	171	○ METİN TÜRLERİ (DESTAN, ROMAN, HABER METNİ, ANI)	233
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	173	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	235
○ FİİLİMSİLER (FİİLİMSİ, İSİM-FİİL)	177	○ FİİLDE ÇATI (ÖZNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ)	239
○ FİİLİMSİLER (SIFAT-FİİL, ZARF-FİİL).	179	○ FİİLDE ÇATI (NESNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ)	241
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	181	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	243
○ CÜMLEDE ANLAM (NEDEN-SONUÇ, AMAÇ-SONUÇ, KOŞUL)	185	○ CÜMLE TÜRLERİ (YÜKLEMİN TÜRÜNE VE YERİNE GÖRE CÜMLELER)	247
○ CÜMLEDE ANLAM (KARŞILAŞTIRMA, BENZETME, ÖRNEKLENDİRME, ABARTMA)	187	○ CÜMLE TÜRLERİ (ANLAMLARINA GÖRE CÜMLELER)	249
○ CÜMLEDE ANLAM (DUYGU BELİRTEN İFADELER)	189	○ CÜMLE TÜRLERİ (YAPILARINA GÖRE CÜMLELER)	251
○ CÜMLEDE ANLAM (NESNEL VE ÖZNEL ÇIKARIM, ANLAMCA YAKIN CÜMLE).	191	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	253
○ CÜMLEDE ANLAM (CÜMLE TAMAMLAMA, CÜMLE OLUŞTURMA, CÜMLE YORUMLAMA).	193	○ PARÇADA ANLAM - 1 (KONU, ANA DÜŞÜNCE, ANA DUYGU).	257
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	195	○ PARÇADA ANLAM - 1 (BAŞLIK, YARDIMCI DÜŞÜNCE, SORU-CEVAP)	259
○ CÜMLENİN ÖGELERİ (TEMEL ÖGELER)	199	○ PARÇADA ANLAM - 1 (PARÇA OLUŞTURMA, PARÇA TAMAMLAMA, AKIŞI BOZAN CÜMLE)	261
○ CÜMLENİN ÖGELERİ (YARDIMCI ÖGELER)	201	○ PARÇADA ANLAM - 1 (ANLATIM BİÇİMLERİ, DUYULARDAN YARARLANMA)	263
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	203	○ PARÇADA ANLAM - 1 (DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI)	265
○ YAZIM KURALLARI (BÜYÜK HARFLERİN KULLANIMI).	207	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	269
○ YAZIM KURALLARI (DE, Kİ VE Mİ'NİN YAZIMI)	209	○ PARÇADA ANLAM - 2 (HİKÂYE UNSURLARI, ANLATICI)	273
○ YAZIM KURALLARI (SAYILARIN YAZIMI, KISALTMALARIN YAZIMI)	211	○ PARÇADA ANLAM - 2 (METİN KARŞILAŞTIRMA, METNİN DİL VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ)	275
○ YAZIM KURALLARI (BİRLEŞİK SÖZCÜKLERİN YAZIMI).	213	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	277
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	215	○ ANLATIM BOZUKLUĞU (ÖZNE-YÜKLEM UYUMSUZLUĞU, EKLERLE İLGİLİ YANLIŞLAR)	281
○ NOKTALAMA İŞARETLERİ (NOKTA, VİRGÜL, SORU İŞARETİ)	219		
○ NOKTALAMA İŞARETLERİ (NOKTALI VİRGÜL,			

ANLATIM BOZUKLUĞU (ÖGE EKSİKLİĞİ)	283
ANLATIM BOZUKLUĞU (TAMLAMA YANLIŞLARI, ZAMİR EKSİKLİĞİ, EYLEMSİ YANLIŞLIKLARI).	285
ANLATIM BOZUKLUĞU (ÇATI UYUŞMAZLIĞI, BAĞLAÇ YANLIŞLARI, NOKTALAMA İŞARETLERİNİN EKSİKLİĞİ).	287
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2.	289
GÖRSEL OKUMA (GÖRSELLER)	293
GÖRSEL OKUMA (TABLO VE GRAFİK YORUMLAMA)	295
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2.	297
SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME (TABLO OLUŞTURMA).	301
SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME (SIRALAMA YAPMA).	303
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	305

FEN BİLİMLERİ

MEVSİMLERİN OLUŞUMU	311
İKLİM VE HAVA HAREKETLERİ	315
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2.	321
DNA VE GENETİK KOD	325
DNA'NIN KENDİNİ EŞLEMESİ.	327
KALITIM - KALITIM İLE İLGİLİ KAVRAMLAR.	329
TEK KARAKTER ÇAPRAZLAMALARI	331
İNSANLARDA CİNSİYETİN BELİRLENMESİ - AKRABA EVLİLİKLERİ	333
MUTASYON	335
MODİFİKASYON	337
MUTASYON İLE MODİFİKASYON ARASINDAKİ FARKLAR.	339
ADAPTASYON (ÇEVREYE UYUM).	341
VARYASYON - DOĞAL SEÇİLİM.	343
BİYOTEKNOLOJİ	345
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2.	349
KATI BASINCI	353
SIVI BASINCI.	355
AÇIK HAVA BASINCI	357
BASINCIN GÜNLÜK YAŞAM VE	

TEKNOLOJİDEKİ UYGULAMALARI	359
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2.	361
PERİYODİK SİSTEM	365
ELEMENTLERİN SINIFLANDIRILMASI	369
FİZİKSEL VE KİMYASAL DEĞİŞİMLER	371
KİMYASAL TEPKİMELER.	373
ASİT VE BAZLAR	375
ASİT YAĞMURLARI	379
MADDENİN ISI İLE ETKİLEŞİMİ	381
ISI ALIŞVERİŞİ VE SICAKLIK DEĞİŞİMİ	383
HÂL DEĞİŞİM GRAFİKLERİ	389
TÜRKİYE'DE KİMYA ENDÜSTRİSİ	391
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2.	395
MAKARALAR.	399
KALDIRAÇLAR	401
EĞİK DÜZLEM - ÇIKRIK - DİŞLİ ÇARKLAR - VİDA - KASNAKLAR	403
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2.	405
BESİN ZİNCİRİ VE ENERJİ AKIŞI.	409
ENERJİ DÖNÜŞÜMLERİ	411
MADDE DÖNGÜLERİ VE ÇEVRE SORUNLARI	417
EKOLOJİK AYAK İZİ - KARBON AYAK İZİ.	421
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA - GERİ DÖNÜŞÜM	423
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2.	425
ELEKTRİK YÜKLERİ VE ELEKTRİKLENME	429
ELEKTRİKLENME ÇEŞİTLERİ	431
ELEKTRİK YÜKLÜ CİSİMLER	433
ELEKTRİK ENERJİSİNİN DÖNÜŞÜMÜ	435
GENEL DEĞERLENDİRME	437

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

AVRUPA'DA YAŞANAN DEĞİŞİM VE XX. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEDEVLETİ	441
MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE ÖĞRENİM HAYATI	445
MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI	447
GENEL DEĞERLENDİRME	449

○ I. DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI DEVLETİ	451	○ HARF İNKILABI VE MİLLET MEKTEPLERİNİN AÇILMASI	519
○ BAĞIMSIZLIK DÜŞÜNCESİ VE CEMİYETLER	459	○ TÜRK TARİH KURUMU VE TÜRK DİL KURUMU - ÇAĞDAŞ ÜNİVERSİTE REFORMU	521
○ ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK	461	○ GÜZEL SANATLAR VE SPOR - ŞAPKA KANUNU VE KIYAFETTE DEĞİŞİKLİK	523
○ BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI İSYANLAR	473	○ TEKKE, ZAVİYE VE TÜRBELERİN KAPATILMASI - ULUSLARARASI TAKVİM, SAAT, RAKAM VE ÖLÇÜ BİRİMLERİNİN KABULÜ	525
○ BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN İSYANLARA KARŞI ALDIĞI ÖNLEMLER	475	○ SOYADI KANUNU - TÜRK KADININA VERİLEN HAKLAR	527
○ UYGULANAMAYAN BİR ANTLAŞMA: SEVR ANTLAŞMASI	477	○ EKONOMİK ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR - ATATÜRK VE SAĞLIK	529
○ GENEL DEĞERLENDİRME	479	○ HEDEFİMİZ ÇAĞDAŞ UYGARLIK - ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINI OLUŞTURAN TEMEL ESASLAR	531
○ DOĞU CEPHESİ	481	○ GENEL DEĞERLENDİRME	533
○ GÜNEY CEPHESİ (MARAŞ - URFA - ANTEP SAVUNMASI)	483	○ ÇOK PARTİLİ YAŞAMA GEÇİŞ DENEMELERİ	535
○ BATI CEPHESİ (DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASI - I. İNÖNÜ SAVAŞI)	485	○ MUSTAFA KEMAL'E SUİKAST GİRİŞİMİ - TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER	537
○ BATI CEPHESİ (TEŞKİLAT-I ESASİYE KANUNU- LONDRA KONFERANSI)	487	○ GENEL DEĞERLENDİRME	539
○ BATI CEPHESİ (AFGANİSTAN DOSTLUK VE İŞ BİRLİĞİ ANTLAŞMASI - İSTIKLAL MARŞI'NIN KABULÜ)	489	○ ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TEMEL İLKELERİ	541
○ BATI CEPHESİ (MOSKOVA ANTLAŞMASI)	491	○ LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI'NIN TÜRK DIŞ POLİTİKASINA ETKİLERİ	543
○ BATI CEPHESİ (II. İNÖNÜ SAVAŞI)	493	○ YABANCI OKULLAR SORUNU - DIŞ BORÇLAR	545
○ KÜTAHYA-ESKİŞEHİR SAVAŞLARI VE EĞİTİM ORDUSU	495	○ MUSUL SORUNU - YUNANİSTAN İLE NÜFUS MÜBADELESİ	547
○ BAŞKOMUTANLIK YASASI TEKALİF-İ MİLLİYE EMİRLERİ	497	○ TÜRKİYE'NİN MİLLETLER CEMİYETİNE GİRİŞİ - BALKAN ANTANTI	549
○ SAKARYA MEYDAN SAVAŞI- KARS ANTLAŞMASI - ANKARA ANTLAŞMASI	499	○ MONTRÖ BOĞAZLAR SÖZLEŞMESİ - SADABAT PAKTI - HATAY'IN TÜRKİYE'YE KATILMASI	551
○ BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN SAVAŞI - MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI	501	○ GENEL DEĞERLENDİRME	553
○ BAĞIMSIZLIĞIN TEMİNATI: LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI	503	○ ATATÜRK SON YOLCULUĞUNDA - EN BÜYÜK ESER	555
○ MİLLÎ MÜCADELE'NİN SANATA VE EDEBİYATA YANSIMALARI	505	○ II. DÜNYA SAVAŞI VE SAVAŞIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ - TÜRKİYE'NİN ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞİ	557
○ GENEL DEĞERLENDİRME	507	○ GENEL DEĞERLENDİRME	559
○ ÇAĞDAŞ TÜRKİYE'NİN TEMELİ ATATÜRK İLKELERİ	509		
○ SALTANATIN KALDIRILMASI - ANKARA'NIN BAŞKENT OLUŞU	511		
○ CUMHURİYETİN İLANI	513		
○ HALİFELİĞİN KALDIRILMASI - 1924 ANAYASASI	515		
○ TÜRK MEDENİ KANUNU'NUN KABUL EDİLMESİ - TEVHİD-İ TEDRİSAT KANUNU	517		

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

○ KADER VE KAZA İNANCI	563
○ İNSANIN İRADESİ VE KADER	565
○ KADERLE İLGİLİ KAVRAMLAR	567
○ BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. MUSA (A.S.) - BİR AYET TANIYORUM: AYET'EL- KÜRSİ	571
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	573
○ İSLAM'IN PAYLAŞMAYA VE YARDIMLAŞMAYA VERDİĞİ ÖNEM	577
○ ZEKÂT VE SADAKA İBADETİ	579
○ ZEKÂT VE SADAKANIN BİREYSEL VE TOPLUMSAL FAYDALARI	583
○ BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. ŞUAYB (A.S.) - BİR SURE TANIYORUM: MAÛN SURESİ	585
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	587
○ DİN, BİREY VE TOPLUM	591
○ DİNİN TEMEL GAYESİ	593
○ BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. YUSUF (A.S.) - BİR SURE TANIYORUM: ASR SURESİ	595
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	597
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) DOĞRULUĞU VE GÜVENİLİR KİŞİLİĞİ	601
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) MERHAMETLİ VE AFFEDİCİ OLUŞU	603
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) İSTİŞAREYE ÖNEM VERMESİ	605
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) DAVASINDAKİ CESARET VE KARARLILIĞI	607
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) HAKKI GÖZETMEDEKİ HASSASİYETİ	609
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) İNSANLARA DEĞER VERMESİ – BİR SURE TANIYORUM: KUREYŞ SURESİ	611
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	613
○ İSLAM DİNİNİN TEMEL KAYNAKLARI	617
○ KUR'AN-I KERİM'İN ANA KONULARI	619
○ KUR'AN-I KERİM'İN TEMEL ÖZELLİKLERİ – BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. NUH (A.S.)	621
○ GENEL DEĞERLENDİRME	623

ENGLISH

○ FRIENDSHIP	629
○ GENERAL ASSESSMENT	635
○ TEEN LIFE	637
○ GENERAL ASSESSMENT	643
○ IN THE KITCHEN	645
○ GENERAL ASSESSMENT	651
○ ON THE PHONE	653
○ GENERAL ASSESSMENT	659
○ THE INTERNET	661
○ GENERAL ASSESSMENT	667
○ ADVENTURES	669
○ GENERAL ASSESSMENT	675
○ TOURISM	677
○ GENERAL ASSESSMENT	683
○ CHORES	685
○ GENERAL ASSESSMENT	691
○ SCIENCE	693
○ GENERAL ASSESSMENT	697
○ NATURAL FORCES	699
○ GENERAL ASSESSMENT	703
○ CEVAP ANAHTARI	705

8.
SINIF

MATEMATİK

EDİTÖR YAYINEVİ

KONULAR

POZİTİF TAM SAYILARIN POZİTİF TAM SAYI ÇARPANLARI.....	11	ÖZDEŞLİKLER	73
EN BÜYÜK ORTAK BÖLEN (EBOB) - EN KÜÇÜK ORTAK KAT (EKOK).....	13	ÇARPANLARA AYIRMA	75
EBOB VE EKOK PROBLEMLERİ	15	GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2	77
ARALARINDA ASAL SAYILAR.....	17	BİRİNCİ DERECE DENKLEMİNİN BİR BİLİNMEYENLİ DENKLEMLER.....	81
ÜSLÜ İFADE	19	KOORDİNAT SİSTEMİ	85
ÜSLÜ İFADELERİN ÇARPIMI	21	ARALARINDA DOĞRUSAL İLİŞKİ BULUNAN DEĞİŞKENLER	89
ÜSLÜ İFADELERİN BÖLME İŞLEMİ.....	23	DOĞRUSAL DENKLEMLERİN GRAFİĞİNİ ÇIZME VE YORUMLAMA	91
ONDALIK GÖSTERİMLERİ ÇÖZÜMLEME.....	25	DOĞRUSAL İLİŞKİ İÇEREN GERÇEK HAYAT DURUMLARI	97
SAYILARI 10'UN TAM SAYI KUVVETLERİNİ KULLANARAK İFADE ETME	27	DOĞRUNUN EĞİMİ	99
ÇOK BÜYÜK SAYILAR VE ÇOK KÜÇÜK SAYILARIN BİLİMSSEL GÖSTERİMİ	29	EŞİTSİZLİK YAZMA	103
GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2	31	EŞİTSİZLİKLERİ SAYI DOĞRUSUNDA GÖSTERME.....	105
TAM KARE POZİTİF TAM SAYILAR İLE KAREKÖKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	35	EŞİTSİZLİK ÇÖZME	107
TAM KARE OLMAYAN KAREKÖKLÜ BİR SAYININ HANGİ İKİ DOĞAL SAYI ARASINDA OLDUĞUNU BELİRLEME.....	37	GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2	109
KAREKÖKLÜ BİR İFADEYİ $A\sqrt{B}$ BİÇİMİNDE YAZMA	39	ÜÇGENDE KENARORTAY, AÇIORTAY VE YÜKSEKLİK	113
$A\sqrt{B}$ İFADESİNİ KAREKÖKLÜ BİÇİMDE YAZMA.....	41	ÜÇGENLERİN KENAR UZUNLUKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLER	117
KAREKÖKLÜ İFADELERLE ÇARPMA İŞLEMİ	43	ÜÇGENİN KENAR UZUNLUKLARI İLE AÇI ÖLÇÜLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	119
KAREKÖKLÜ İFADELERLE BÖLME İŞLEMİ	45	ÜÇGEN ÇIZME	121
KAREKÖKLÜ İFADELERDE TOPLAMA VE ÇIKARMA İŞLEMİ	47	PİSAGOR BAĞINTISI.....	123
KAREKÖKLÜ İFADELERLE ÇARPILDIĞINDA SONUCU DOĞAL SAYI YAPAN ÇARPANLAR	49	ÇOKGENLERDE EŞLİK VE BENZERLİK	125
ONDALIK GÖSTERİMLERİN KAREKÖKLERİ	51	BENZERLİK ORANI	129
GERÇEK SAYILAR	53	GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2	131
ÇIZGI VE SÜTUN GRAFİĞİNİ YORUMLAMA	55	DÜNYÜŞÜM GEOMETRİSİ - ÖTELEME.....	135
VERİLERİ UYGUN GRAFİK VEYA TABLO İLE GÖSTERME.....	57	DÜNYÜŞÜM GEOMETRİSİ - YANSIMA	137
GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2	59	DÜNYÜŞÜM GEOMETRİSİ - ARDIŞIK ÖTELEME VE YANSIMA	139
BİR OLAYIN OLASI DURUMLARI	63	DİK PRİZMALAR.....	141
EŞİT ŞANSA SAHİP OLAN OLAYLAR - OLASILIK DEĞERİ	65	DİK DAİRESEL SİLİNDİR VE YÜZEY ALANI	143
BİR OLAYIN OLMA OLASILIĞI	67	DİK DAİRESEL SİLİNDİRİN HACMİ	145
BASİT CEBİRSEL İFADELER	69	DİK PİRAMİT	147
CEBİRSEL İFADELERDE ÇARPMA İŞLEMİ	71	DİK KONİ	149
		GENEL DEĞERLENDİRME 1 - 2	151
		SAYISAL MANTIK	155

HATIRLAYALIM!

- Bir sayıyı kalansız olarak bölebilen sayılara o sayının **bölenleri** veya **çarpanları** denir.
- 12 sayısı 1'e tam bölünür: $12 \div 1 = 12$ olup çarpanlar (bölenler) 1 ve 12'dir.
- 12 sayısı 2'ye tam bölünür: $12 \div 2 = 6$ olup çarpanlar (bölenler) 2 ve 6'dır.
- 12 sayısı 3'e tam bölünür: $12 \div 3 = 4$ olup çarpanlar (bölenler) 3 ve 4'tür.
- 12 sayısı 4'e tam bölünür: $12 \div 4 = 3$ olup çarpanlar (bölenler) 4 ve 3'tür.
- 12 sayısı 5'e tam bölünmez: $12 \div 5 = 2,4$ olup 5 sayısı 12'nin çarpanı (böleni) değildir.
- 12 sayısı 6'ya tam bölünür: $12 \div 6 = 2$ olup çarpanlar (bölenler) 6 ve 2'dir.

12'nin çarpanları (bölenleri)

Bu durumda 12'nin pozitif çarpanları (bölenleri); 1, 2, 3, 4, 6 ve 12'dir

- **Asal sayı:** 1 ve kendisinden başka böleni olmayan sayılardır. 2, 3, 5, 7 ... şeklindedir.

- Bir sayının asal çarpanları bulunurken asal çarpan algoritması kullanılır. Bütün çarpanlar üslü biçimde yazılır. Üslü biçim ifadesindeki tabanlar asal çarpanlardır.

Örnek: Aşağıdaki örnekleri inceleyelim. Verilen sayıların asal çarpanlarını bulalım.

60	2
30	2
15	3
5	5
1	1

$$60 = 2^2 \cdot 3 \cdot 5$$

Asal çarpanları;
2, 3, ve 5

48	2
24	2
12	2
6	2
3	3
1	1

$$48 = 2^4 \cdot 3$$

Asal çarpanları;
2 ve 3

Not: Asal çarpanlar bulunurken sayının bölünebildiği en küçük asal sayıdan başlanır ve devam edilir.

Örnek: Aşağıdaki eşitliklerde verilmeyen üsleri bulup, yazalım.

$$150 = 2^a \cdot 3^b \cdot 5^c$$

150	2
75	3
25	5
5	5
1	1

$$150 = 2 \cdot 3 \cdot 5^2$$

$$a=1$$

$$b=1$$

$$c=2$$

$$700 = 2^x \cdot 5^y \cdot 7^z$$

700	2
350	2
175	5
35	5
7	7
1	1

$$700 = 2^2 \cdot 5^2 \cdot 7^1$$

$$x=2$$

$$y=2$$

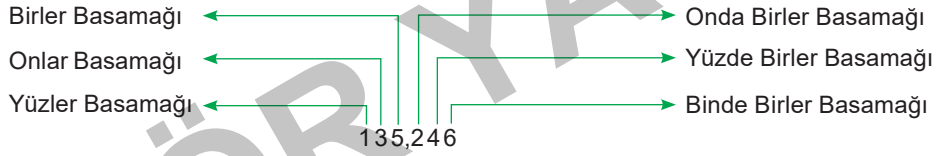
$$z=1$$

- Ondalık gösterimle verilmiş bir sayının çözümlenmesi yapılırken; 10'un tam sayı kuvvetleri kullanılarak basamak değerlerinin toplamı biçiminde yazılır.
 - 10'un tam sayı kuvvetlerinin basamaklarla ilişkisini inceleyelim.

$10^0 = 1$ ➡ Birler Basamağı	$10^{-1} = \frac{1}{10} = 0,1$ ➡ Onda Birler Basamağı
$10^1 = 10$ ➡ Onlar Basamağı	$10^{-2} = \frac{1}{100} = 0,01$ ➡ Yüzde Birler Basamağı
$10^2 = 100$ ➡ Yüzler Basamağı	$10^{-3} = \frac{1}{1000} = 0,001$ ➡ Binde Birler Basamağı
$10^3 = 1000$ ➡ Binler Basamağı	$10^{-4} = \frac{1}{10000} = 0,0001$ ➡ On Binde Birler Basamağı
$10^4 = 10000$ ➡ On Binler Basamağı	$10^{-5} = \frac{1}{100000} = 0,00001$ ➡ Yüz Binde Birler Basamağı

Örnek: 135,246 sayısının basamak adlarını yazalım ve çözümlenmesini yapalım.

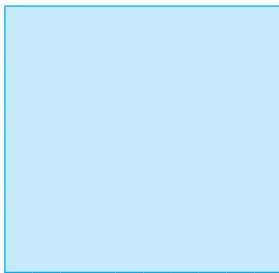
Çözüm:

$$135,246 = 1 \cdot 10^2 + 3 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 + 2 \cdot 10^{-1} + 4 \cdot 10^{-2} + 6 \cdot 10^{-3}$$

Not: Basamak değeri "0" olan basamaklar çözümlenmede yazılmayabilir.

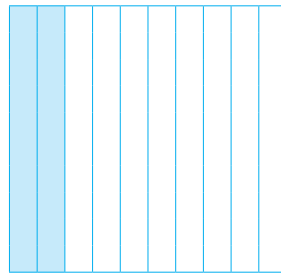
Örnek: 2,26 ondalık gösterimini modelleyerek çözümlayelim.

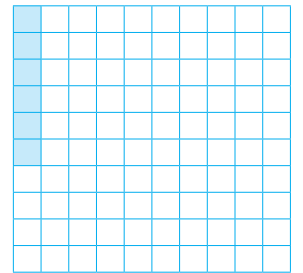
1

1

$\frac{2}{10}$

$\frac{6}{100}$

$2,26 = 2 \cdot 1 + 2 \cdot \frac{1}{10} + 6 \cdot \frac{1}{100}$ çözümlenmesini üslü ifade olarak yazalım.

$2,26 = 2 \cdot 10^0 + 2 \cdot 10^{-1} + 6 \cdot 10^{-2}$ olur.

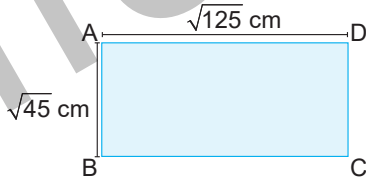
- Kareköklü sayılarda çarpma işlemi yapılırken;
- 1. Köklü kısımlar kendi arasında çarpılır.
- 2. Katsayılar kendi arasında çarpılır.

$$a\sqrt{b} \cdot c\sqrt{d} = a \cdot c \sqrt{b \cdot d}$$

Örnek: Aşağıdaki kareköklü ifadelerin çarpma işlemlerinin sonuçlarını bulalım.

İşlem	Çarpma İşleminin Sonucu
$\sqrt{2} \cdot \sqrt{5} = ?$	$\sqrt{2} \cdot \sqrt{5} = \sqrt{2 \cdot 5} = \sqrt{10}$ \Rightarrow Karekök içleri aynı karekök içerisine alınarak çarpılır.
$\sqrt{8} \cdot \sqrt{8} = ?$	$\sqrt{8} \cdot \sqrt{8} = \sqrt{8 \cdot 8} = \sqrt{64} = \sqrt{8^2} = 8$ \Rightarrow Karekök içleri aynı karekök içerisine alınarak çarpılır.
$\sqrt{8} \cdot \sqrt{12} = ?$	$\begin{aligned} \sqrt{8} \cdot \sqrt{12} &= \sqrt{4 \cdot 2} \cdot \sqrt{4 \cdot 3} \\ &= 2\sqrt{2} \cdot 2\sqrt{3} \\ &= 2 \cdot 2 \cdot \sqrt{2 \cdot 3} \\ &= 4\sqrt{6} \end{aligned}$ \Rightarrow Katsayılar çarpılır katsayı olarak yazılır. Karekök içindeki sayılar çarpılır, karekök içine yazılır.
$7 \cdot 3\sqrt{12} = ?$	$7 \cdot 3\sqrt{12} = 7 \cdot 3\sqrt{4 \cdot 3} = 7 \cdot 3 \cdot 2\sqrt{3} = 42\sqrt{3}$
$\sqrt{3} \cdot 2\sqrt{5} \cdot \sqrt{20} = ?$	$\sqrt{3} \cdot 2\sqrt{5} \cdot \sqrt{20} = \sqrt{3} \cdot 2\sqrt{5} \cdot \sqrt{4 \cdot 5} = \sqrt{3} \cdot 2\sqrt{5} \cdot 2\sqrt{5} = 4 \cdot 5\sqrt{3} = 20\sqrt{3}$
$\sqrt{3} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{3} = ?$	$\sqrt{3} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{3} = \sqrt{3 \cdot 3 \cdot 3} = \sqrt{9 \cdot 3} = 3\sqrt{3}$

Örnek:

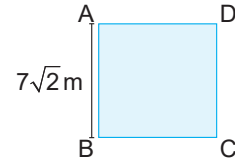

Yukarıda verilen ABCD dikdörtgeninin alanını hesaplayalım.

Çözüm: Dikdörtgenin alanı kısa kenar ile uzun kenarın çarpımına eşittir.

$$\begin{aligned} A(\text{ABCD}) &= |AB| \cdot |AD| \\ &= \sqrt{45} \cdot \sqrt{125} \\ &= \sqrt{9 \cdot 5} \cdot \sqrt{25 \cdot 5} \\ &= 3\sqrt{5} \cdot 5\sqrt{5} \\ &= 3 \cdot 5\sqrt{5 \cdot 5} \\ &= 15 \cdot \sqrt{25} \\ &= 15 \cdot 5 = 75 \text{ cm}^2 \end{aligned}$$

Örnek:

Yukarıda gösterilen ABCD karesinin bir kenar uzunluğu $7\sqrt{2}$ m'dir. Bu bilgilere göre ABCD karesinin alanını hesaplayalım.

Çözüm: Karenin alanı iki kenarın çarpımına eşittir.

$$\begin{aligned} |AB| &= |BC| = |CD| = |DA| \\ A(\text{ABCD}) &= |AB| \cdot |BC| \\ &= 7\sqrt{2} \cdot 7\sqrt{2} \\ &= 7 \cdot 7 \cdot \sqrt{2 \cdot 2} \\ &= 49 \cdot \sqrt{4} \\ &= 49 \cdot 2 \\ &= 98 \text{ m}^2 \end{aligned}$$

Üst yüze 7 gelmesi

İmkansız Olay

Yazı veya tura gelmesi

Eşit olasılıklı

Mavi dilimin gelmesi

Kesin Olay

DAHA AZ OLASILIKLI

DAHA FAZLA OLASILIKLI

Olasılık, sonucu kesin olmayan olaylarla ilgilenir. Bu tür olayların olası sonuçlarını oranla belirleriz.

Bir madeni para atıldığında yazı mı yoksa tura mı geleceği, bir zar atıldığında üst yüze hangi sayının geleceği; gibi olayların sonucu olasılıkla hesaplanır.

- Sonucun ne olduğunu görmek için yaptığımız işleme **deney** denir.
- Herhangi bir deneyde elde edilen sonuçların her birine **çıkıtı** denir.

Örnek: 15 erkek 15 kız öğrencinin bulunduğu bir sınıf listesinden rasgele seçilen bir öğrencinin kız öğrenci olması çıkıttır.

- Herhangi bir deneyde gerçekleşmesini istediğimiz veya istemediğimiz durumlara **olay** denir.

Daha Fazla Olasılıklı Olay

- Olası durum içerisinde daha fazla sayıda olanın gelme durumudur.

Örnek: 6 kırmızı, 2 mavi, 4 sarı topun bir torbaya atılması durumunda çekilen bir topun kırmızı gelme olasılığı daha fazladır. Çünkü sayıca en fazla kırmızı toplardır.

Daha Az Olasılıklı Olay

- Olası durum içerisinde daha az sayıda olanın gelme durumudur.

Örnek: 3 tane 8. sınıf şubesi olan bir okulda rastgele seçilen bir öğrencinin 8/B sınıfından olma olayı daha az olasılıklıdır. Çünkü sayıca en az 8/B şubesidir.

8/A	8/B	8/C
30	20	35

Eşit Olasılıklı Olay

- Olası durum içerisinde sayıca aynı olanın gelme durumudur.

Örnek: Renkli kartlar bir torbaya atılıp bir tanesi çekiliyor. Çekilen kartın kırmızı veya yeşil gelmesi eşit olasılıklıdır. Çünkü kırmızı ve yeşil kart sayıları eşittir.

Örnek:

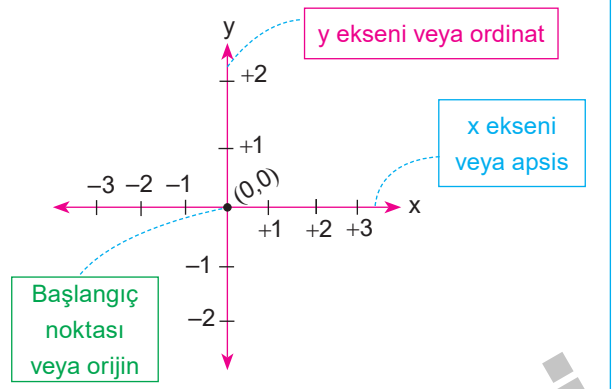

1'den 12'ye kadar numaralandırılmış toplar bir torbaya atılıyor. Bu torbadan 1 tane top çekilecektir. Buna göre; aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Çekilen topun üzerinde çift sayı yada tek sayı gelme olasılıklarının durumu nedir? \Rightarrow Çift sayılar 2, 4, 6, 8, 10, 12 olup 6 tanedir. Tek sayılar 1, 3, 5, 7, 9, 11 olup 6 tanedir. Bu iki olay **eşit olasılıklıdır**.
2. Çekilen topun 10'da büyük sayı gelmesi nasıl bir olaydır? \Rightarrow 10'dan büyük 11 ve 12 olup 2 tane, 10'dan küçük 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 olmak üzere 9 tanedir. 10'da büyük gelmesi **daha az olasılıklıdır**.
3. Çekilen topun asal olmayan sayı olması nasıl bir olaydır? \Rightarrow Asal olmayan sayılar 1, 4, 6, 8, 9, 10, 12 olup 7 tane, asal sayılar 2, 3, 5, 7, 11 olup 5 tanedir. Asal olmayan sayı olması **daha fazla olasılıklıdır**.

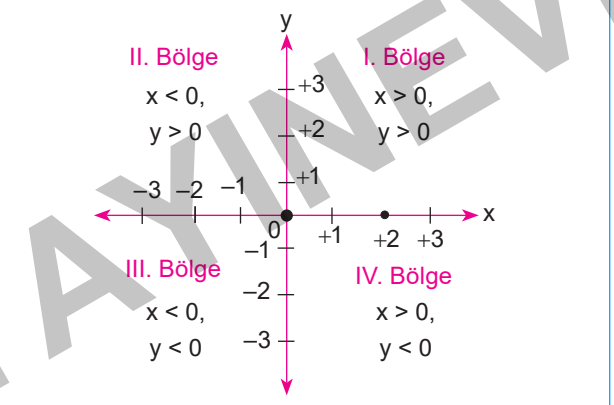
Koordinat Sistemini Tanıyalım

- Birbirini dik kesen iki sayı doğrusunun başlangıç noktasından dik kesişmesi ile koordinat sistemi oluşur.
- Yatay olan eksene **x eksen**i veya **apsis** denir.
- Dikey olan eksene **y eksen**i veya **ordinat** denir.
- Eksenlerin kesişim noktasına **başlangıç noktası** veya **orijin** denir.
- Apsis ve ordinat eksenlerinden oluşan bu sisteme **dik koordinat sistemi** denir.

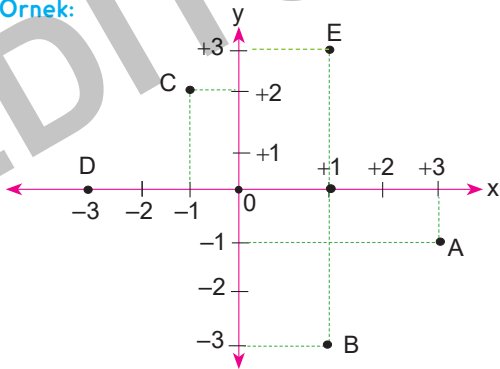
Bir Noktanın Koordinatları

- Koordinat düzleminde her noktaya karşılık bir (x, y) ikilisi bulunur.
 - Bu sıralı ikililerden birincisi x eksenindeki, ikincisi y eksenindeki koordinatı gösterir.
 - Dik koordinat sistemi düzlemi dört bölgeye ayırır.
 - Bölgeler x ve y eksenleri ile sınırlanır.
 - Bölgelerdeki (x, y) ikililerinin işareti şu şekildedir.
- I. Bölgede $x > 0, y > 0$, II. Bölgede $x < 0, y > 0$
 III. Bölgede $x < 0, y < 0$, IV. Bölgede $x > 0, y < 0$

Not: Koordinat sisteminde noktalar belirlenirken A (x,y) de x noktası x ekseninden, y noktası y ekseninden alınarak dik doğrultuda kesiştirilir. Kesişim noktası A (x,y) noktasıdır.

Örnek:

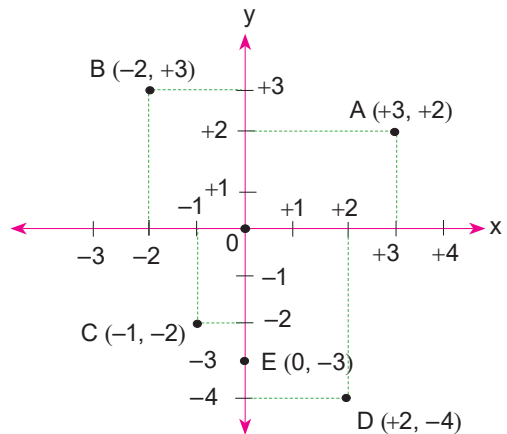
Yukarıda verilen koordinat düzleminde, A, B, C, D ve E noktalarının koordinatlarını bulalım ve bulunduğu bölgeleri belirtelim.

Çözüm:

A noktası IV. bölgede ve koordinatları (+3, -1) dir. B noktası IV. bölgede ve koordinatları (+1, -3) tür. C noktası II. bölgede ve koordinatları (-1, +2) dir. D noktası x eksenindedir ve koordinatları (-3, 0) dir. E noktası I. bölgede ve koordinatları (+1, +3) tür.

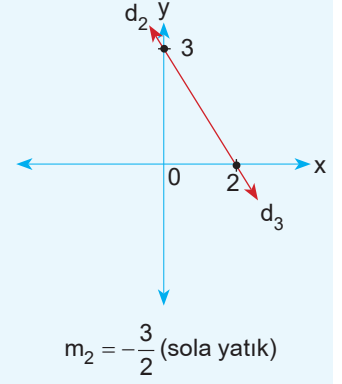
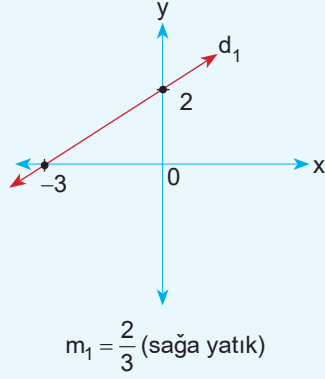
Örnek: A (+3, +2), B(-2, +3), C(-1, -2), D(+2, -4), E(0, -3) noktalarını koordinat düzleminde gösterelim.

Çözüm:

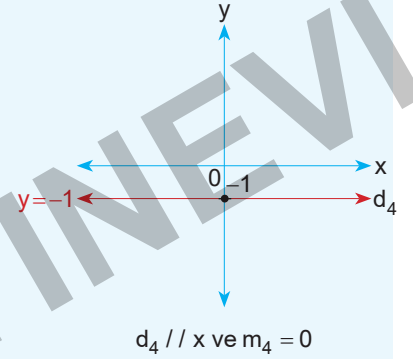
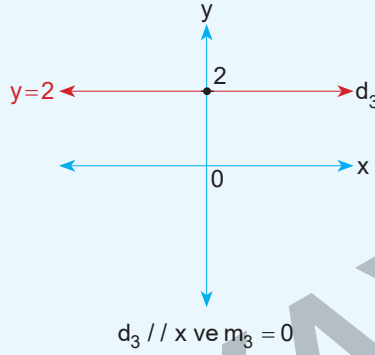

Not: A(0,y) noktası y ekseninde, B(x,0) noktası x eksenindedir.

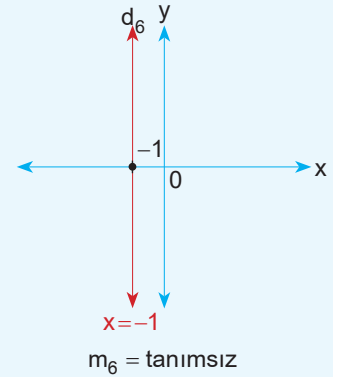
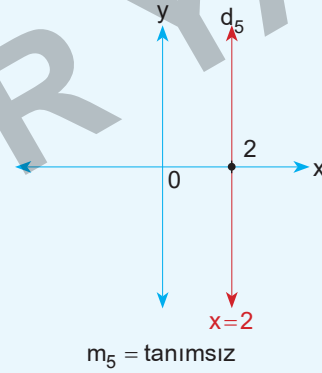
• Eğim = $\frac{\text{Dikey uzunluk}}{\text{Yatay uzunluk}}$

• x eksenine paralel olan doğruların eğimi 0'dır.

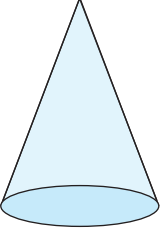
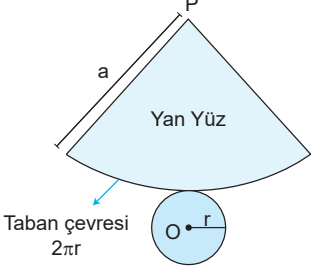
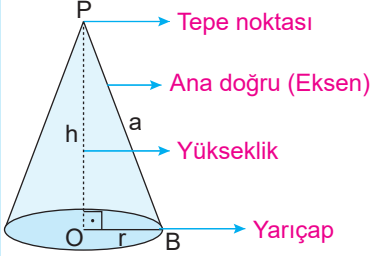

• y eksenine paralel olan doğruların eğimi tanımsızdır.

📌 **Örnek:** Aşağıda çizimleri verilen doğru grafiklerinin eğimlerini yazalım.

$y=-2$ doğrusu x eksenine paraleldir. Eğim=0'dır.	$x=1$ doğrusu y eksenine paraleldir. Eğim tanımsızdır.	$y=3$ doğrusu x eksenine paraleldir. Eğim=0'dır.	$x=3$ doğrusu y eksenine paraleldir. Eğim tanımsızdır.

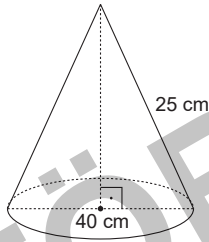
Koni	Koninin Açınımı	Koninin Temel Elemanları
		

Koninin Özellikleri

- Tabanı daire, yan yüzü daire dilimidir.
- P koninin tepe noktası, h ise koninin yüksekliğidir.
- a yan yüzün ana doğrusu ve yan yüzü oluşturan daire diliminin yarıçapıdır.
- Dik koninin ayrıtı ve köşesi yoktur.
- Yukarıda görüldüğü gibi POB üçgeninde Pisagor bağıntısı vardır.

$$a^2 = h^2 + r^2$$

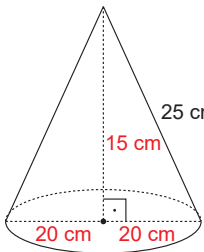
Örnek:

Yukarıda verilen koninin ana doğrusunun uzunluğu 25 cm ve taban çapı 40 cm ise yüksekliğinin kaç cm olduğunu bulalım. ($\pi = 3$ alınız.)

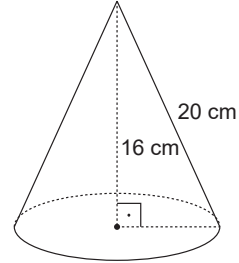
Çözüm:

Koninin taban çapı 40 cm ise yarıçapı 20 cm olur. Konide oluşan dik üçgene Pisagor bağıntısını uygulayalım.

$$\begin{aligned} 25^2 &= 20^2 + h^2 \\ h^2 &= 625 - 400 \\ h^2 &= 225 \Rightarrow h = 15 \text{ cm} \end{aligned}$$

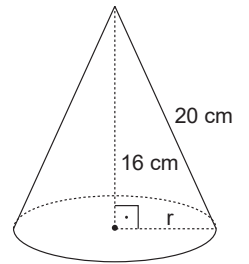
Örnek:

Yukarıda verilen koninin taban çevresinin kaç cm olduğunu bulalım. ($\pi = 3$ alınız)

Çözüm:

Öncelikle oluşan dik üçgene Pisagor bağıntısı ile taban yarıçapını bulalım.

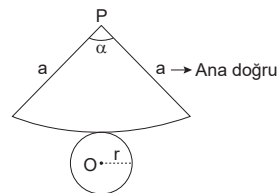

$$\begin{aligned} 20^2 &= 16^2 + r^2 \\ r^2 &= 400 - 256 \\ r^2 &= 144 \Rightarrow r = 12 \text{ cm} \end{aligned}$$

Taban çevresi = $2 \cdot \pi \cdot r = 2 \cdot 3 \cdot 12 = 72$ cm'dir.

Not: Yanda verilen açınımında aşağıdaki kural geçerlidir.

$$\frac{\alpha}{360^\circ} = \frac{r}{a}$$

8.
SINIF

TÜRKÇE

EDİTÖR YAYINEVİ

KONULAR

○ SÖZCÜKTE ANLAM (ÇOK ANLAMLILIK)	159	○ METİN TÜRLERİ (DESTAN, ROMAN, HABER METNİ, ANI)	233
○ SÖZCÜKTE ANLAM (SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİSİ)	161	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	235
○ SÖZCÜKTE ANLAM (SÖZ SANATLARI)	163	○ FİİLDE ÇATI (ÖZNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ)	239
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	165	○ FİİLDE ÇATI (NESNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ)	241
○ SÖZ GRUPLARINDA ANLAM (DEYİMLER, ATASÖZLERİ, ÖZDEYİŞLER)	169	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	243
○ SÖZ GRUPLARINDA ANLAM (İKİLEMELER, KALIPLAŞMAMIŞ SÖZ GRUPLARI)	171	○ CÜMLE TÜRLERİ (YÜKLEMİN TÜRÜNE VE YERİNE GÖRE CÜMLELER)	247
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	173	○ CÜMLE TÜRLERİ (ANLAMLARINA GÖRE CÜMLELER)	249
○ FİİLİMSİLER (FİİLİMSİ, İSİM-FİİL)	177	○ CÜMLE TÜRLERİ (YAPILARINA GÖRE CÜMLELER)	251
○ FİİLİMSİLER (SIFAT-FİİL, ZARF-FİİL)	179	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	253
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	181	○ PARÇADA ANLAM - 1 (KONU, ANA DÜŞÜNCE, ANA DUYGU)	257
○ CÜMLEDE ANLAM (NEDEN-SONUÇ, AMAÇ-SONUÇ, KOŞUL)	185	○ PARÇADA ANLAM - 1 (BAŞLIK, YARDIMCI DÜŞÜNCE, SORU-GEVAP)	259
○ CÜMLEDE ANLAM (KARŞILAŞTIRMA, BENZETME, ÖRNEKLENDİRME, ABARTMA)	187	○ PARÇADA ANLAM - 1 (PARÇA OLUŞTURMA, PARÇA TAMAMLAMA, AKIŞI BOZAN CÜMLE)	261
○ CÜMLEDE ANLAM (DUYGU BELİRTEN İFADELER)	189	○ PARÇADA ANLAM - 1 (ANLATIM BİÇİMLERİ, DUYULardan YARARLANMA)	263
○ CÜMLEDE ANLAM (NESNEL VE ÖZNEL ÇIKARIM, ANLAMCA YAKIN CÜMLE)	191	○ PARÇADA ANLAM - 1 (DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI)	265
○ CÜMLEDE ANLAM (CÜMLE TAMAMLAMA, CÜMLE OLUŞTURMA, CÜMLE YORUMLAMA)	193	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	269
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	195	○ PARÇADA ANLAM - 2 (HİKÂYE UNSURLARI, ANLATICI)	273
○ CÜMLENİN ÖGELERİ (TEMEL ÖGELER)	199	○ PARÇADA ANLAM - 2 (METİN KARŞILAŞTIRMA, METNİN DİL VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ)	275
○ CÜMLENİN ÖGELERİ (YARDIMCI ÖGELER)	201	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	277
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	203	○ ANLATIM BOZUKLUĞU (ÖZNE-YÜKLEM UYUMSUZLUĞU, EKLERLE İLGİLİ YANLIŞLAR)	281
○ YAZIM KURALLARI (BÜYÜK HARFLERİN KULLANIMI)	207	○ ANLATIM BOZUKLUĞU (ÖGE EKSİKLİĞİ)	283
○ YAZIM KURALLARI (DE, Kİ VE MİNİN YAZIMI)	209	○ ANLATIM BOZUKLUĞU (TAMLAMA YANLIŞLARI, ZAMİR EKSİKLİĞİ, EYLEMSİ YANLIŞLIKLARI)	285
○ YAZIM KURALLARI (SAYILARIN YAZIMI, KISALTMALARIN YAZIMI)	211	○ ANLATIM BOZUKLUĞU (ÇATI UYUŞMAZLIĞI, BAĞLAÇ YANLIŞLARI, NOKTALAMA İŞARETLERİNİN EKSİKLİĞİ)	287
○ YAZIM KURALLARI (BİRLEŞİK SÖZCÜKLERİN YAZIMI)	213	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	289
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	215	○ GÖRSEL OKUMA (GÖRSELLER)	293
○ NOKTALAMA İŞARETLERİ (NOKTA, VİRGÜL, SORU İŞARETİ)	219	○ GÖRSEL OKUMA (TABLO VE GRAFİK YORUMLAMA)	295
○ NOKTALAMA İŞARETLERİ (NOKTALI VİRGÜL, İKİ NOKTA, ÜNLEM İŞARETİ)	221	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	297
○ NOKTALAMA İŞARETLERİ (ÜÇ NOKTA, KISA ÇİZGİ, KONUŞMA ÇİZGİSİ, TIRNAK İŞARETİ)	223	○ SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME (TABLO OLUŞTURMA)	301
○ NOKTALAMA İŞARETLERİ (KESME İŞARETİ, EĞİK ÇİZGİ, YAY AYRAÇ, KÖŞELİ AYRAÇ)	225	○ SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME (SIRALAMA YAPMA)	303
○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	227	○ GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	305
○ METİN TÜRLERİ (MAKALE, DENEME, KÖŞE YAZISI)	231		

ÇOK ANLAMLILIK

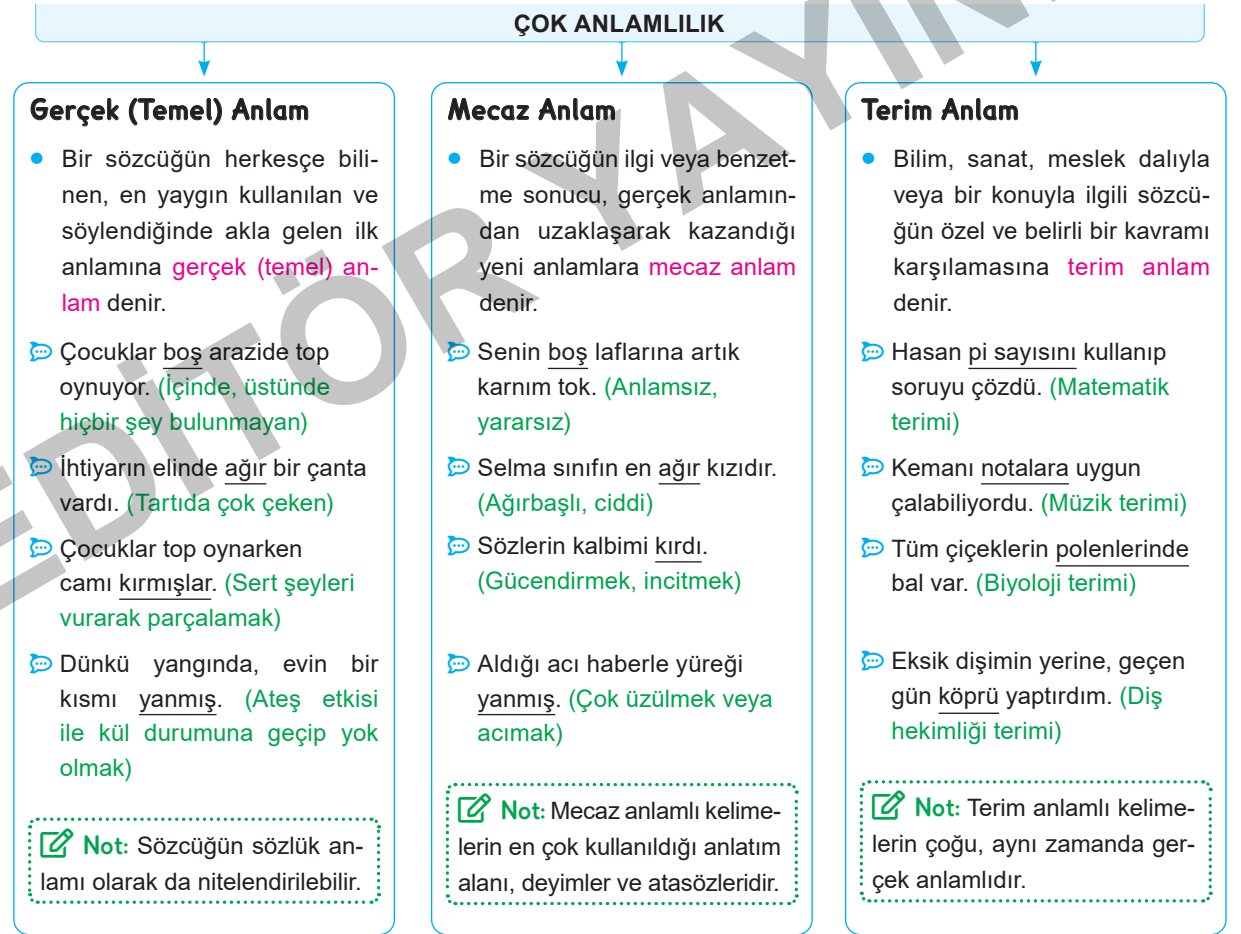
- Dilimizin anlamlı veya görevli en küçük parçasına **sözcük (kelime)** denir. Sözcüklerin kullanıldıkları cümlelere göre farklı anlamları ifade etmelerine de **çok anlamlılık** denir.

Örnek:

“Bağlamak” sözcüğü	“Baş” sözcüğü
Yatı iskeleyle <u>bağladı</u> . (Bir şeyi sabitlemek, bir yere tutturmak)	Sesten <u>başı</u> ağrıdı. (Vücutun üst kısmı, kafa)
Bugün sözleşmeyi <u>bağladı</u> . (Anlaşma yapmak)	Nil, sınıfın <u>başidir</u> . (Bir topluluğun yöneticisi)
Bu sözleriniz beni size <u>bağladı</u> . (Gönlünü kazanmak)	Her şeyin <u>başı</u> sağlıklı. (Temel, esas)

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi sözcükler cümlelerde farklı anlamlar kazanabilir. Sözcüklerin cümle içerisinde farklı anlamlarda kullanılmaları, çok anlamlı olduklarını gösterir.

Not: Sözcüklerin gerçek (temel), mecaz ve terim anlamlı kullanımları çok anlamlılık olarak ifade edilir.

Örnek:

- Son fırtınada ayakta kalan iki ağaç oldu. (Gerçek)
- Fareler boş kolileri, hepten kemirmişti. (Gerçek)
- Hafızası sönüyor, sağduyusu kararıyordu. (Mecaz)
- Ömrünün tek ve büyük oyunu bitmişti. (Mecaz)
- Bu hafta okulda eylemsiler konusunu işledik. (Terim)
- Sandalını Kaşık Adası'nın bir koyuna çekti. (Terim)

DEYİMLER

- Gerçek anlamından ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz gruplarına **deyim** denir.

Örnek: Etekleri tutuşmak, kulak misafiri olmak, eli ayağı buz kesilmek, gökte ararken yerde bulmak, elini çabuk tutmak, elden ayaktan düşmek...

ATASÖZLERİ

- Toplumun kültürel mirasını yansıtan, geçmişten günümüze kadar süregelen, atalarımızın tecrübelerini yansıtan özlü sözlere **atasözü** denir.

Örnek: Bir elin nesi var, iki elin sesi var. Söz gümüşse sükût altındır. Güneş girmeyen eve doktor girer. Ne ekersen onu biçersin. Duvarı nem, insanı gam yıkar. Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz.

- Atasözleri genellikle mecaz anlamlıdır ancak gerçek anlamda ya da hem gerçek hem de mecaz anlamlı olan atasözleri de vardır.

Gerçek anlamlı	Mecaz anlamlı	Hem gerçek hem mecaz anlamlı
<ul style="list-style-type: none"> Hayır dile komşuna, hayır gele başına. Zorla güzellik olmaz. Allah bilir ama kul da sezer. 	<ul style="list-style-type: none"> Rüzgâr eken fırtına biçer. Altın eşik gümüş eşige muhtaç olur. Öfke baldan tatlıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> Akıntıya karşı kürek çekilmez. Ateş düştüğü yeri yakar. Çivi çıkar ama yeri kalır.

- Atasözleri söyleyeni belli olmayan kalıplaşmış sözlerdir. Sözcüklerinin yeri değiştirilemez, bir sözcüğün yerine eş ya da yakın anlamlısı getirilemez.

Örnek: Ağustosta beyni kaynayanın zemheride kazanı kaynar. (Doğru)
Ağustosta başı kaynayanın zemheride tenceresi kaynar. (Yanlış)

ÖZDEYİŞLER (VECİZELER)

- Bir düşünceyi kısa ve özlü bir şekilde anlatan, bir veya birkaç cümleden oluşan; atasözleri gibi yaşanan olaylardan, gözlemlerden ders çıkarmaya dayanan ve söyleyeni belli olan sözlere **özdeyiş (vecize)** denir.

Örnek:

Cahil insanın yanında kitap gibi sessiz ol. (Mevlana Celaleddin-i Rumî)

Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir. (Mustafa Kemal Atatürk)

Yapabileceğini düşünen yapabilir, yapamayacağını düşünen yapamaz. Bu değişmez kuraldır. (Pablo Picasso)

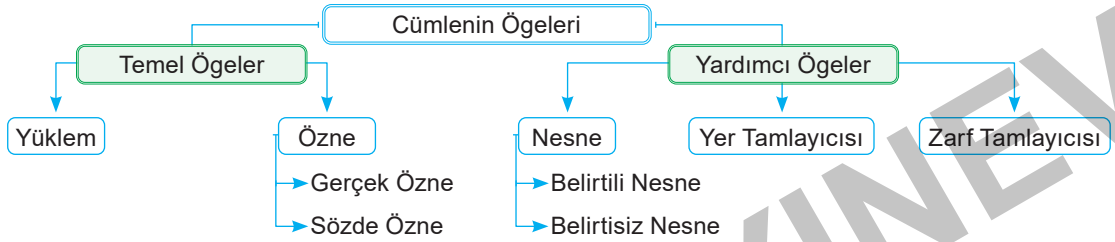
CÜMLENİN ÖGELERİ

- Bir fikri, bir düşüncüyü, bir duyguyu, bir durumu veya bir olayı kesin bir yargı şeklinde bildiren sözcük veya sözcük dizisine **cümle (tümce)** denir. Sözcük ve sözcük gruplarının cümlede üstlendikleri görevlere de **öge** denir.

Cümlelerin Ögeleri Bulunurken Nelere Dikkat Edilmelidir?

- İlk olarak cümlede bulunan çekimli eylem veya ek fiil almış isim soylu sözcük bulunmalıdır.
- Ögeler bulunurken sözcük grupları tespit edilmeli ve sözcük grupları bir bütün olarak tek öge kabul edilmelidir.
- Ünlem ve hitap bildiren ifadeler ile ara söz ve ara cümleler öge olarak kabul edilmeyip cümle dışı unsur olarak değerlendirilmelidir.

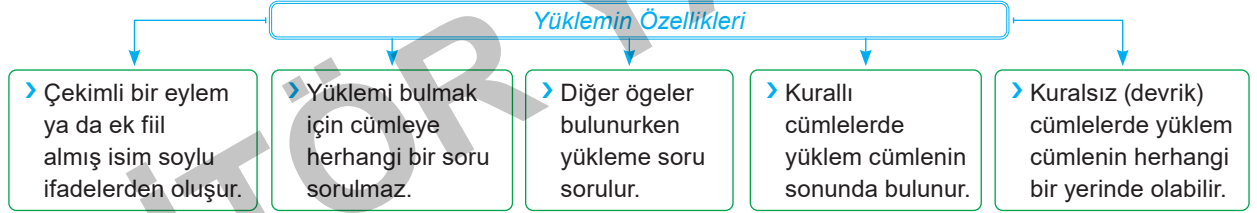
- Cümlelerin ögeleri, temel ögeler ve yardımcı ögeler olmak üzere ikiye ayrılır.

Temel Ögeler

Yüklem

- Cümlede iş, oluş ve durumu şahsa bağlı olarak bildiren kelime veya kelime gruplarına **yüklem** denir.

Örnek:

Arabanın anahtarını unutmuş.
yüklem

Askerliğini Muğla'da yapmış.
yüklem

Bahçeye birkaç güvercin kondu.
yüklem

- Tek başına bir sözcük yüklem olabileceği gibi sözcük grupları, tamlamalar da yüklem olabilir. Ayrıca fiiller dışında isim, zamir türünde olan sözcükler de yüklem olabilir.

Örnek:

Zeynep Hanım'ın giydiği gelinlik ışıl ışıldı.
yüklem
(ikileme)

Bugün dönülmez akşamın ufkundayız.
yüklem
(tamlama)

Terli hâlde su içince hasta oldu.
yüklem
(birleşik fiil)

Amacına ulaşabilmek için canını dişine taktı.
yüklem
(deyim)

Ekmeğine katık yaptığı iki zeytin ve biraz peynirdi.
yüklem
(bağlaç grubu)

Dün akşam size gelen bendim.
yüklem
(zamir)

Not: Yüklemsiz cümle olmaz, diğer ögeler yüklemin tamamlayıcısıdır.

Not: Yüklemde “-l” ve “-n” ekleri bulunan her sözcük edilgen çatılı olarak değerlendirilemez. Bu ekler olsa dahi yüklem gerçek özne alıp alamadığına bakılmalıdır. Yüklem gerçek özne aldığı takdirde etken çatılı olur.

Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçındı. (Yüklem, özne-yüklem ilişkisine göre etken çatılıdır.)

Yüklem

Cümlede gizli özne vardır. “Kaçınan kim?” sorusuna “o” cevabı verilebilmektedir. Yüklemde “-n” harfi bulunsa dahi yüklem gerçek özne aldığından etken çatılıdır. Kaçınma eylemini gerçekleştiren bellidir.

Cümle	Etken Fiil	Edilgen Fiil	Açıklama
Yağmur fena bastırdı.	✓		“Bastırma” işini yapan “yağmur” gerçek öznedir. Bu nedenle fiil etkindir.
Bütün öğrenciler tek tek arandı.		✓	“Arama” işini kimin yaptığı belli değildir. Cümlede yalnızca “bütün öğrenciler” sözde öznesi olduğundan fiil edilgendir.
Neden buraya gelmediniz?	✓		“Gelmeyen kişi kim?” sorusunun cevabı “siz” gerçek öznesidir. Açıkça söylenmese bile işi yapan özne belli olduğu için fiil etkindir.

ÇÖZÜMLÜ SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi özne-yüklem ilişkisi yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) Problemlerin çoğunu çözememiştim.
- B) Çiftlikteki bütün atlar kaşağılandı.
- C) Bakırköy’e gelince bana uğra.
- D) Kır saçlı adam kapıyı çaldı.

Çözüm: Fiiller özne-yüklem ilişkisine göre etken ya da edilgen çatılı olabilir. Etken fiillerde işi yapan belliyken edilgen fiillerde işi yapan belli değildir. Cümlelerde bildirilen işi yapan; A’da “ben”, C’de “sen”, D’de “kır saçlı adam” özneleridir. B’deki “kaşağılandı” fiilindeki “-n” eki ise işi yapan kişiyi bildirmedığından bu fiil edilgen çatılıdır.

2. (I) Güven daha başta, en başından insanı korumak için onun içine yerleştirilmiş bir gözdür. (II) Güven yoksa sevgi de hayat da yoktur. (III) Güvenle başlar insan hayata. (IV) Hatta belki bitkiler, hayvanlar için de böyledir bu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

Çözüm: Çatı özelliği yalnızca fiil cümlelerinde aranır. III numaralı cümledeki yüklem “başlar” fiili olduğu için bu cümle fiil cümlesidir. Diğer cümlelerin yüklemeleri ise isim olduğu için bu cümlelerde çatı özelliği aranmaz.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin kim tarafından yapıldığı belli değildir?

- A) Eskiden çocuklar mahalle aralarında saklambaç gibi oyunlar oynarlardı.
- B) Fırsat buldukça kentteki tarihi alanları ziyaret edin.
- C) Her insan mutlaka bir müzik aleti çalmalıdır.
- D) Bu çaylar sonradan gelecek olanlara ayrıldı.

Çözüm: Edilgen çatılı ifadelerde yüklem sorulan “ne, kim” sorularının cevabı işi yapan gerçek özneyi değil, işten etkilenen sözde özneyi verir. Yani sözde öznenin olduğu cümlelerde işi asıl yapan belli değildir. D seçeneğindeki “bu çaylar” ifadesi işi asıl yapan öge olmadığı için sözde öznedir. İş yapan belli değildir.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi etken çatılı bir eylemdir?

- A) Sahneye çıkınca önce salondakileri selamladım.
- B) Kapı kapanalı daha üç beş dakika olmadan tekrar çalınmış.
- C) Dün akşam saatlerinde arabamız çekildi.
- D) Tüm raporlar genel müdüre sunuldu.

Çözüm: Etken çatılı fiillerde yüklem bildirdiği işi yapan bellidir. A’daki cümledeki yüklem “selamladım” fiilidir. Bu fiilin sonundaki şahıs ekinden de anlaşılacağı üzere özne birinci tekil kişidir (ben).

Anlamlarına Göre Cümleler

- Her cümlenin bildirdiği bir iş, oluş, hareket ve durum vardır. Bildirdiği yargıya göre cümlenin anlamı da farklılaşır.
- Sorularda en çok karşılaşılan farklı anlam özellikleri dört tanedir: olumlu ve olumsuz cümleler, soru ve ünlem cümleleri.

🗨 Bir anda düşüverdim. (Olumlu cümle)

🗨 Yarın gelmeyecek. (Olumsuz cümle)

🗨 Seni mi sormuş? (Soru cümlesi)

🗨 Hemen buraya gel! (Ünlem cümlesi)

Soru Cümleleri

- Soru ekleri veya sözcükleriyle bir konu hakkında bilgi almak, cevaplar bulmak amacıyla oluşturulan cümlelere **soru cümleleri** denir.

🗨 Bunlar benim miymiş? (Soru eki)

🗨 Tren kaçta hareket eder? (Soru sözcüğü)

- Soru eki kullanılan ancak soru anlamı taşımayan cümlelere **sözde soru cümleleri** denir.

🗨 Ben seni unuttur muyum hiç?

🗨 Sınavı düşünmekten uyuyabildim mi sanki?

Ünlem Cümleleri

- Sevinç, hüznün, şaşırma, korku gibi duyguları ifade eden cümlelere **ünlem cümleleri** denir.

🗨 Seni burada görmek ne güzel!

🗨 Hâlâ unutmadığına inanamıyorum!

- İçerisinde ünlem ifadeleri bulunan cümleler, ünlem cümleleridir.

🗨 Hey, beni dinlesenize!

🗨 Hay Allah, nasıl da unuttum!

Olumlu Cümleler

- Yüklem bildirdiği yargı gerçekleşmiş ya da gerçekleşebilecek nitelikteyse bu cümleler **olumlu cümlelerdir**.

🗨 Çiçekçide yaşlı bir adam vardı.
Yüklem

🗨 Sonunda huzuru buldum burada.
Yüklem

- Olumlu cümlelerde yüklemde bildirilen durumun iyi ya da kötü olması önemli değildir. Burada önemli olan cümledeki iş ya da durumun gerçekleşmesidir.

🗨 Suyumuz çok azaldı. (Olumlu cümle)
Yüklem

🗨 Altında eziliyorum çaresizliğimin. (Olumlu cümle)
Yüklem

Olumsuz Cümleler

- Yüklem bildirdiği yargının gerçekleşmediğini ya da gerçekleşmeyeceğini ifade eden cümleler **olumsuz cümlelerdir**.

🗨 Bana karşı çok anlayışsız.
Yüklem

🗨 Ben anlamam toptan tüfekten.
Yüklem

- Fiil cümlelerinde olumsuzluk, "-ma/-me, -maz/mez" ekleriyle isim cümlelerinde olumsuzluk, "-sız/-siz" ekleri ve "yok, değil" sözcükleriyle yapılır.

🗨 Bu kız da pek beceriksiz.

🗨 O beni hiç sormaz.

🗨 Sınavdan yüz alan yok.

🗨 Montu bende değil.

5. Elazığ'da "17 Kasım Atatürk'ün Elazığ'a Gelişi Şiir Yarışması" düzenlenmiştir. Yarışmaya Ayça, Bahadır, Cem, Deniz, Engin ve Fırat isimli öğrenciler katılmıştır. Öğrencilerin yarışmada şiir okuma sıralarıyla ilgili şunlar bilinmektedir:

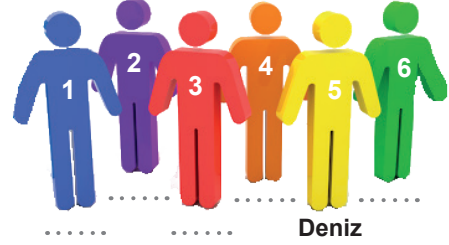
- Cem şiir okumaya Engin'den hemen sonra, Ayça'dan hemen önce başlamıştır.
- Deniz ile Cem'in arasında iki kişi şiir okumuştur.
- Fırat şiir okumaya Bahadır'dan önce başlamıştır.

Deniz'in şiir okumaya 5. sırada başladığı biliniyorsa;

- Ayça Engin'den önce, Bahadır'dan sonra şiir okumuştur.
- Cem 2. sırada şiir okumuştur.
- Fırat Deniz'den önce şiir okumaya başlamıştır.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) I ve III C) I ve II D) II ve III

Beceri Temelli

6.

MEKTUP KUTUSU

İlk önce böyle bir dergi çıkardığınız için teşekkür ederim. Derste işlediğim şeyleri dergide yeniden görüyorum. Böylece aklımda daha fazla bilgi kalıyor. Verdiğiniz ekler de çok güzel oluyor. Okulda ki proje sınıfımızda dergiyi okuyup bitiriyoruz. Bir sonraki ayı bekliyoruz. "Ne Var Ne Yok" köşesi çok güzel. Çünkü orada yeni şeyler öğreniyorum. Örneğin hayvanlar için küçük trafik işaretleri yapılmış ve bunu ben sizden öğrendim.

Şule AYAZ
Dr. Hulusi Behçet Ortaokulu / 6-I / İstanbul

Ben anaokulundayken bu yaş grubu için olan derginizi alırdım. Birinci sınıfa başladığımdan beri ise bu yaşa uygun olarak çıkardığınız dergiyi alıyorum. Yozgat'ta yaşadığım için seni bulmam biraz zor oluyor. Şu an beşinci sınıftayım. En çok "Bilim İnsanı Öyküleri" köşeni seviyorum. Senin sayende daha bilgili oluyorum. Bizim sınıfta herkes seni seviyor. Heyecanla bir sonraki sayını bekliyorum. Keşke ayda iki kez yayımlansın.

Halil SEÇ
Özel Yozgat Mektebim Ortaokulu / 5-B / Yozgat

Seni tanıyalı çok olmadı ama sendeki etkinlikleri yapmayı ve bilgileri okumayı çok seviyorum. Senin tüm sayılarını alıyorum. Kasım sayını çok beğendim. Eylül sayındaki "Bilim İnsanı Öyküleri" köşesi çok komikti. Aralık ayındaki karikatürlü çıkartmaları çok beğendim, hatta dolabıma yapıştırdım. Böylece her gün beni güldürüyorsun. Bana göre dünyadaki bütün çocuklar seni okumalı. Çünkü sen harika bir dergisin. Sende okuduğum bilgilere annem ve babam bile şaşıyor. Hoşça kal.

Kader DERYA
Dr. Hulusi Behçet Ortaokulu / 7-A / İstanbul

Her sayını kaçırmadan alıyorum. Hepsini birbirinden güzel. Seni beş aydır okuyorum ama senden çok şey öğrendim. Yeni sayılarını merakla bekliyorum. Hepsinde çok güzel şeyler var. "Sorun Söyleyelim", "Gökyüzü Günlüğü", "Balkabağı Ailesi", "Ne Var Ne Yok", "Bilim İnsanı Öyküleri" köşelerini ve el işi etkinliklerini çok seviyorum. Sanat akımlarıyla ilgili yazıyı ve verdiğin takvimi çok beğendim. Tarih öncesi ve uzayla ilgili yazıların çok güzel ve eğlenceli. Sen eğitici, öğretici ve eğlendirici bir dergisin. Bu mektupta seni ne kadar sevdiğimi anlattım. Derginizde emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.

Kübra TUNCER
Özel Yozgat Mektebim Ortaokulu / 8-B / Yozgat

Yukarıdaki dergiye gelen mektuplardan hareketle söz konusu dergi ile ilgili olarak aşağıda verilen yorumlardan hangisi yanlıştır?

- Okulda işlenen konular ile de paralellik gösteren bir dergidir.
- Bazıları aylık, bazıları yıllık yayımlanan sayıları bulunmaktadır.
- Eğlendirirken öğreten ve çeşitli görsel materyalleri bulunan bir dergidir.
- Farklı yaş gruplarına özel olarak yayımlanan sayıları vardır.

8.
SINIF

FEN BİLİMLERİ

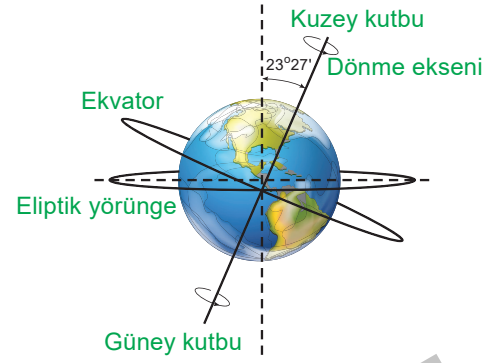
EDİTÖR YAYINEVİ

KONULAR

MEVSİMLERİN OLUŞUMU	311	FİZİKSEL VE KİMYASAL DEĞİŞİMLER	371
İKLİM VE HAVA HAREKETLERİ	315	KİMYASAL TEPKİMELER	373
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	321	ASİT VE BAZLAR	375
DNA VE GENETİK KOD	325	ASİT YAĞMURLARI	379
DNA'NIN KENDİNİ EŞLEMESİ	327	MADDENİN ISI İLE ETKİLEŞİMİ	381
KALITIM - KALITIM İLE İLGİLİ KAVRAMLAR	329	ISI ALIŞVERİŞİ VE SICAKLIK DEĞİŞİMİ	383
TEK KARAKTER ÇAPRAZLAMALARI	331	HÂL DEĞİŞİM GRAFİKLERİ	389
İNSANLARDA CİNSİYETİN BELİRLENMESİ - AKRABA EVLİLİKLERİ	333	TÜRKİYE'DE KİMYA ENDÜSTRİSİ	391
MUTASYON	335	GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	395
MODİFİKASYON	337	MAKARALAR	399
MUTASYON İLE MODİFİKASYON ARASINDAKİ FARKLAR	339	KALDIRAÇLAR	401
ADAPTASYON (ÇEVREYE UYUM)	341	EĞİK DÜZLEM - ÇIKRIK - DİŞLİ ÇARKLAR - VİDA - KASNAKLAR	403
VARYASYON - DOĞAL SEÇİLİM	343	GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	405
BİYOTEKNOLOJİ	345	BESİN ZİNCİRİ VE ENERJİ AKIŞI	409
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	349	ENERJİ DÖNÜŞÜMLERİ	411
KATI BASINCI	353	MADDE DÖNGÜLERİ VE ÇEVRE SORUNLARI	417
SIVI BASINCI	355	EKOLOJİK AYAK İZİ - KARBON AYAK İZİ	421
AÇIK HAVA BASINCI	357	SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA - GERİ DÖNÜŞÜM	423
BASINCIN GÜNLÜK YAŞAM VE TEKNOLOJİDEKİ UYGULAMALARI	359	GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	425
GENEL DEĞERLENDİRME - 1 - 2	361	ELEKTRİK YÜKLERİ VE ELEKTRİKLENME	429
PERİYODİK SİSTEM	365	ELEKTRİKLENME ÇEŞİTLERİ	431
ELEMENTLERİN SINIFLANDIRILMASI	369	ELEKTRİK YÜKLÜ CİSİMLER	433
		ELEKTRİK ENERJİSİNİN DÖNÜŞÜMÜ	435
		GENEL DEĞERLENDİRME	437

Dünya'nın Hareketleri

- Dünya kendi eksenini etrafında dönme, Güneş etrafında ise dolanma hareketi yapar.
- Dünya Güneş etrafında dolanma hareketini 365 gün 6 saatte tamamlar.
- Dünya Güneş etrafında eliptik bir yörüngede dolar.
- Dünya kendi eksenini etrafında dönme hareketini 24 saatte tamamlar. Dünya'nın bu hareketi sonucu gece ve gündüz oluşur.
- Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketi esnasında, dönme eksenini ile yörünge düzlemi arasında yaklaşık $23^{\circ}27'$ (23 derece 27 dakikalık) açı bulunur. Bunun sonucu olarak gece ve gündüz süreleri birbirinden farklı olur.

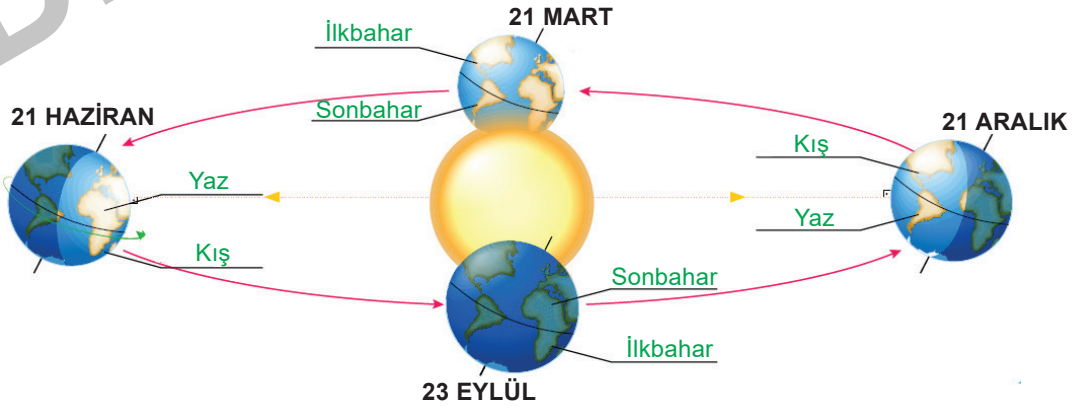

Mevsimlerin Oluşumu

- Dünya, Güneş etrafında dolarken kendi eksenini etrafında döner. Bu hareketlerini yaparken elips şeklinde bir yörünge izler.
- Dünya'nın dönme eksenini $23^{\circ}27'$ eğiktir. Dünya'nın Güneş etrafında dönmesi sonucu ve eksen eğikliğinin olmasından dolayı mevsimler oluşur.
- Mevsimlerin başlangıcında dört önemli tarih bulunmaktadır. Bu tarihler 21 Haziran - 21 Aralık ve 21 Mart - 23 Eylül'dür. 21 Haziran - 21 Aralık gün dönümünü, 21 Mart - 23 Eylül gece gündüz eşitliğini (ekinoks) gösterir.
- Dünya'nın ekvator çizgisinin üstünde kalan kısmına Kuzey Yarım Küre (KYK), ekvator çizgisinin altında kalan kısmına ise Güney Yarım Küre (GYK) denir.
- 21 Mart, 21 Haziran, 23 Eylül ve 21 Aralık tarihlerinde yaşanan mevsimler şu şekildedir:

	21 Mart	21 Haziran	23 Eylül	21 Aralık
KYK	İlkbahar	Yaz	Sonbahar	Kış
GYK	Sonbahar	Kış	İlkbahar	Yaz

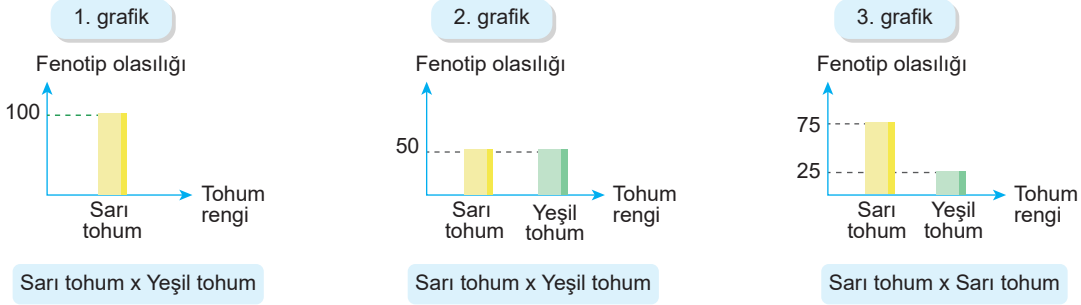
- Aynı anda farklı yarım kürelerde farklı mevsimler yaşanır. Bu durum aşağıdaki görselle anlatılmıştır.

- Yarım kürelerde mevsimlerin başlangıç ve bitiş tarihleri ise şu şekildedir:

	21 Mart - 21 Haziran	21 Haziran - 23 Eylül	23 Eylül - 21 Aralık	21 Aralık - 21 Mart
KYK	İlkbahar	Yaz	Sonbahar	Kış
GYK	Sonbahar	Kış	İlkbahar	Yaz

1. Mendel, bezelyeler üzerinde yaptığı çalışmaların sonuçlarını aşağıdaki gibi grafiklerle göstermiştir.

Mendel'in yaptığı araştırma sonuçlarına göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) 1. grafikte heterozigot sarı tohumlu ve homozigot yeşil tohumlu bezelyeler çaprazlanmıştır.
 B) Yeşil tohum geni sarı tohum genine baskındır.
 C) 2. grafikte homozigot sarı tohumlu ve homozigot yeşil tohumlu bezelyeler çaprazlanmıştır.
 D) 3. grafikte heterozigot iki tane sarı tohumlu bezelye çaprazlanmıştır.

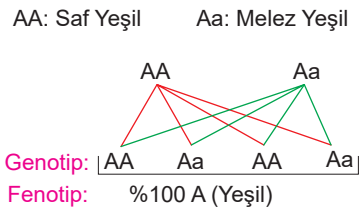
Çözüm:

1. grafik	2. grafik	3. grafik
<p>%100 sarı tohumlu</p>	<p>%50 sarı tohumlu %50 yeşil tohumlu Heterozigot sarı tohum - homozigot yeşil tohum</p>	<p>%75 sarı tohumlu %25 yeşil tohumlu Heterozigot sarı tohum - heterozigot sarı tohum</p>

2. Meyve rengi bakımından saf yeşil renkli bezelye ile melez yeşil renkli bezelyelerin çaprazlanması sonucu oluşacak genotip ve fenotip çeşitleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

Genotip çeşidi	Fenotip çeşidi
A) aa, aa, Aa, Aa	a, a, A, A
B) AA, AA, Aa, Aa	A, A, A, A
C) Aa, Aa, Aa, Aa	A, A, A, A
D) Aa, AA, Aa, aa	A, A, A, a

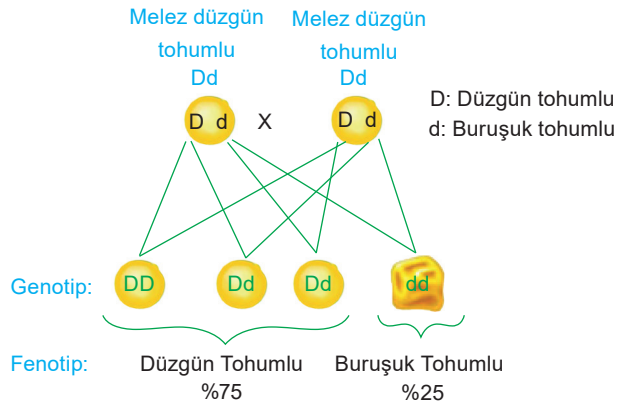
Çözüm: Yeşil meyve rengi baskın, sarı meyve rengi çekinik karakterdir.

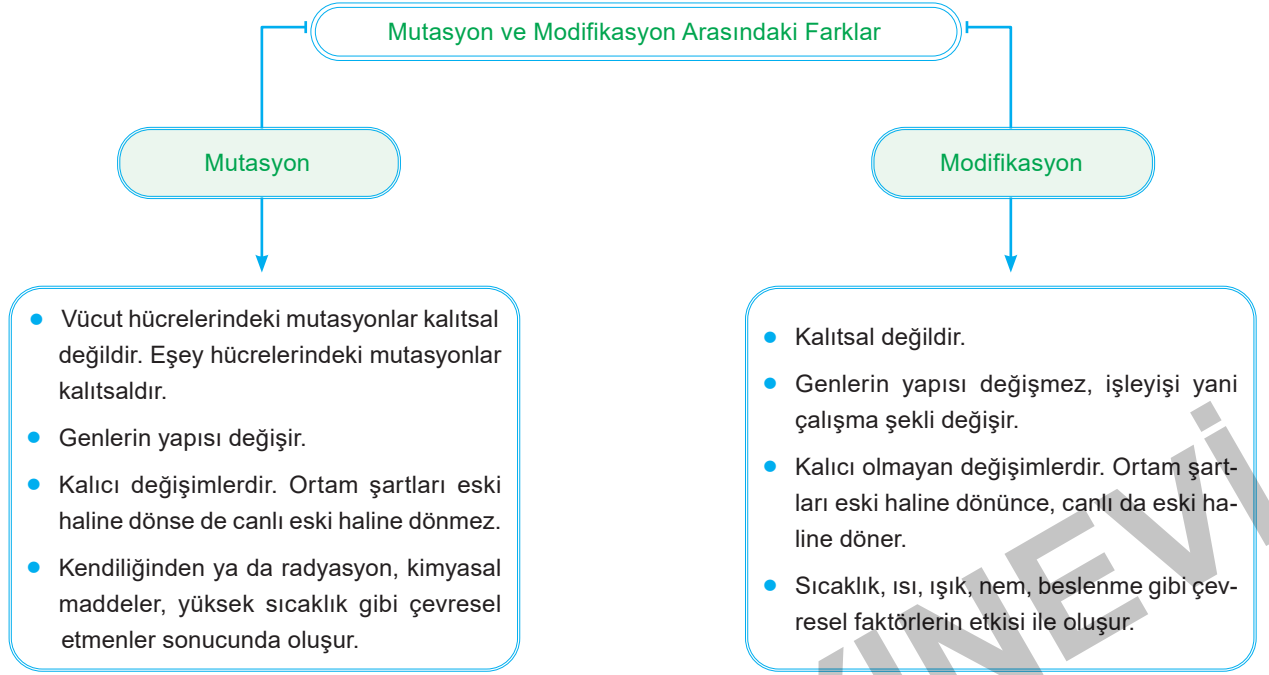

3. Tohum şekli bakımından heterozigot iki bezelyenin çaprazlanması sonucu % kaç oranında düzgün tohumlu bezelye oluşur?

- A) 0 B) 25 C) 75 D) 100

Çözüm: Düzgün tohumlu olma geni buruşuk tohumlu olma genine baskındır. Heterozigot düzgün tohumlu iki bezelyeni genotipi Dd şeklindedir. Bezelyelerin çaprazlanması sonucu oluşacak genotipler aşağıda verilmiştir:

ÇÖZÜMLÜ TEST

1. Ortanca bitkisi asitli ortamlarda yetişince pembe, bazik topraklarda yetişince mavi renkte çiçek açar. Filiz Hanım, tatilini geçirmek için gittikleri tatil köyünde komşularının bahçesinde mavi renkte çiçek açmış ortanca bitkilerini görür. Bitkiyi çok beğendiğini söylediğinde komşusu saksıya diktiği bir ortanca bitkisini Filiz Hanıma hediye eder. Tatilden dönünce toprağını değiştirdiği ortanca bitkisinin bir süre sonra çiçeklerinin pembe renge dönüştüğünü fark eder. Çiçeğin fotoğrafını çekerek komşusuna gönderir.

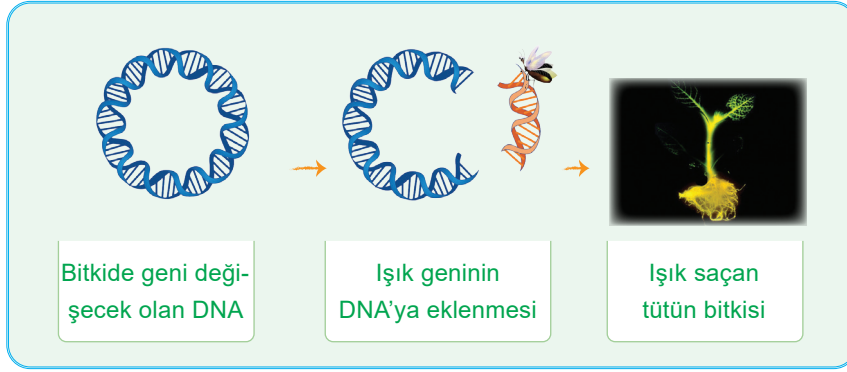

Buna göre ortanca bitkisinin çiçek rengindeki değişimle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Sıcaklık, ışık miktarı, toprağın yapısı gibi çevre koşulları çiçek renginde kalıcı değişiklikler oluşturmuştur.
- B) Ortanca bitkisinin DNA diziliminde değişiklik meydana gelmiştir.
- C) Ortanca bitkisinin bazı genlerinin işleyişinde değişiklikler meydana gelmiştir.
- D) Ortanca bitkisinin çiçek renginde gözlenen bu değişim tozlaşma sonucu oluşan yeni ortanca bitkilerine aynen aktarılır.

Çözüm: Ortanca bitkisinin asitli toprakta pembe, bazik toprakta mavi çiçek açması modifikasyona örnek olarak verilebilir. Modifikasyon kalıtsal olmayıp, genin işleyişinde meydana gelen bir değişimdir. DNA'nın diziliminde bir değişiklik meydana getirmez. Sıcaklık, ışık, toprağın yapısı modifikasyona neden olan etkenlerdendir. Modifikasyon kalıtsal olmadığı için tozlaşma sonucu oluşacak yeni ortanca bitkilerine aktarılmaz.

1. Ateş böceğinin yaydığı ışık ile ilgili sorumlu gen tütün bitkisine aktarıldığında ışık yaydığı gözlemlenmiştir.

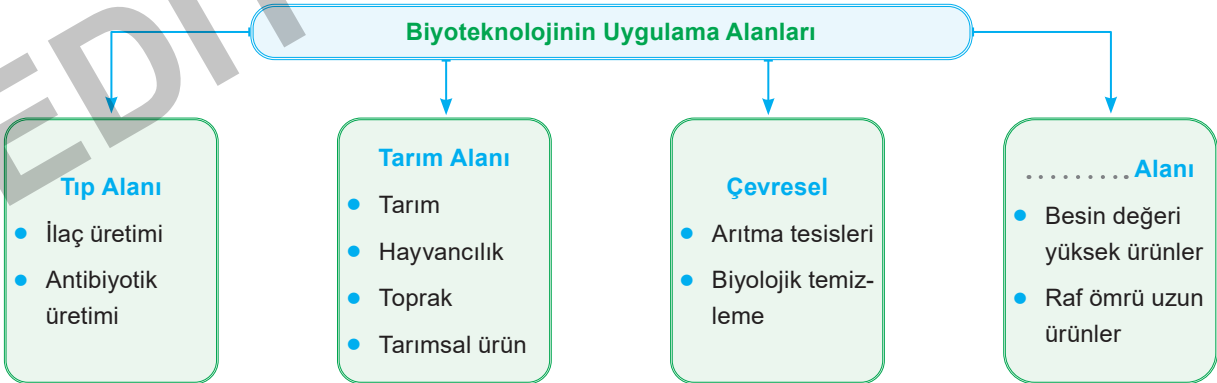
Bilim insanları bu durumdan faydalanarak ışık saçan bitkiler projesini geliştirmiştir. Böylece bitkinin etrafına ışık yaymasıyla ev, park ve sokakların aydınlatılması amaçlanmaktadır. Başlangıçta yapılan çalışmada bitkinin soluk ışık yaydığı gözlemlenmiştir. Geliştirilecek yöntemlerle ışık parlaklığının artırılacağı düşünülmektedir.

Biyoteknolojik uygulamalarla ilgili yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Bu uygulamanın yaygınlaşması hızla tükenen dünya kaynaklarından tasarruf sağlar.
 B) Ateş böceğinden tütün bitkisine gen aktarımı sağlanmıştır.
 C) Önceki çalışmalar sonraki çalışmalara kaynak oluşturmuştur.
 D) Biyoteknolojik her çalışma başarıyla sonuçlanmıştır.

Çözüm: Bilim insanları gen aktarımı çalışması yapmıştır. Yapılan önceki çalışmaların bu çalışmalara kaynaklık ettiği söylenebilir. Ancak her çalışma başarıyla sonuçlandığına dair bir çıkarıma ulaşılamaz.

2. Aşağıda biyoteknolojinin uygulama alanlarının bir kısmı tablo halinde verilmiştir.

Buna göre verilen tablodan da hareketle biyoteknoloji ile ilgili hangi yorumu yapmak doğru olmaz?

- A) Biyoteknolojinin uygulama alanları çok geniştir.
 B) Tabloda noktalı alan olarak verilen uygulama alanı "Gıda Üretimi Uygulama" alanıdır.
 C) Hormon ve vitamin üretimi tıp alanının kapsamına girer.
 D) Arıtma tesislerinde suyun temizlenmesi tarım alanının kapsamına girer.

Çözüm: Biyoteknoloji genetik mühendisliği çalışmaları sonucunda oluşan yapıdan, endüstri yolu ile farklı ürünler elde edilmesidir. Biyoteknolojinin birçok uygulama alanı vardır. Arıtma tesislerinde suyun temizlenmesi çevre uygulamaları alanının kapsamına girer.

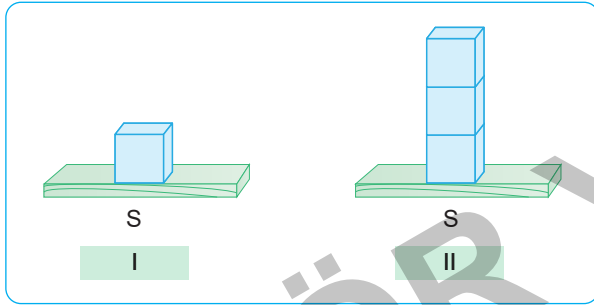
Katı Basıncını Etkileyen Değişkenler

- Tüm cisimler ağırlıklarından dolayı temas ettikleri yüzeylere bir kuvvet uygular. Birim yüzeye etki eden dik kuvvet basınç olarak tanımlanır.
- Basınç "P" harfi ile gösterilir. Birimi Pascal'dır (Pa). Pascal N/m^2 ile gösterilir.
- Basıncın oluşmasını sağlayan kuvvete **basınç kuvveti** denir. Kuvvetin birimi Newton, yüzey alanının birimi ise m^2 dir.

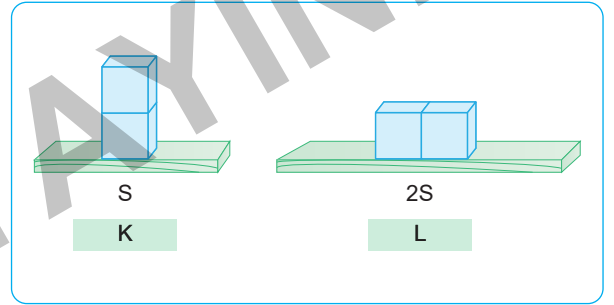
$$\text{Basınç} = \frac{\text{Dik kuvvet}}{\text{Yüzey alanı}} \rightarrow \frac{F}{S} = \frac{N}{m^2}$$

↓
P

Basınç Birimi	Kuvvet Birimi	Yüzey Alanı Birimi
Pascal (Pa)	Newton (N)	Metrekare (m^2)

- Aynı zemine konumlandırılan I ve II numaralı küplerin taban alanları aynı olmasına rağmen yüzeye etki eden basınçları farklıdır.
 - Bunun nedeni I numaralı küpün ağırlığının II numaralı küplerin ağırlığından daha az olmasıdır.
 - Sonuç olarak II numaralı küplerin yüzeye yaptığı basınç daha fazladır.

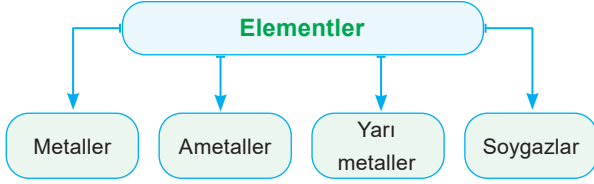

- Aynı zemine konumlandırılan K ve L küplerinin ağırlıkları aynı olmasına rağmen yüzeye etki eden basınçları farklıdır.
 - Bunun nedeni K küpünün zemine temas eden yüzey alanının L küpünün yüzeye temas eden yüzey alanından küçük olmasıdır.
 - Yani K küpünün yüzeye yaptığı basınç, L küpünün yaptığı basınçtan daha fazladır.

- Günlük yaşamımızda bazı durumlarda basıncın artırılması veya azaltılması amaçlanır.
 - Tren ve tır gibi ağır yük taşıyan araçların tekerlek sayısının çok olması basıncı azaltır.
 - Bıçak, satır, hızar gibi aletlerin bir yüzeylerinin inceltilmesi (bilenmesi) basıncı artırır.
 - Çivi, vida ve raptiye uçlarının sivri yapılması basıncı artırır.
 - Karlı zeminde kar ayakkabısı, kızak, kayak takımı, snowboard kullanılması basıncı azaltır.
 - İş makinelerinin paletli olması, traktörlerin arka tekerleklerinin geniş yüzeyli yapılması basıncı azaltır.
 - Sporcuların çivili krampon giymesi basıncı artırır.
 - Fillerin ayaklarının büyük olması basıncı azaltır.

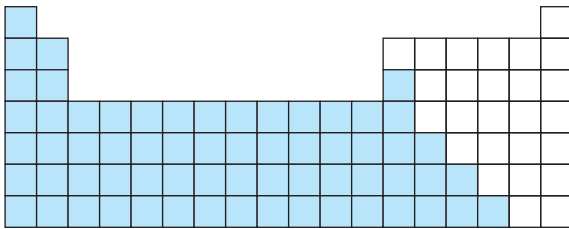
Not: Basınç yüzey alanıyla ters, ağırlıkla doğru orantılıdır. Yüzey alanı arttıkça yüzeye yapılan basınç azalır. Ağırlık arttıkça yüzeye yapılan basınç artar.

Periyodik sistemdeki elementler sertlik, parlaklık, iletkenlik, elektron alma veya verme yatkınlıkları gibi birçok özellikleri dikkate alınarak metaller, ametaller, yarı metaller ve soygazlar olarak dört grupta sınıflandırılır.

1. Metaller

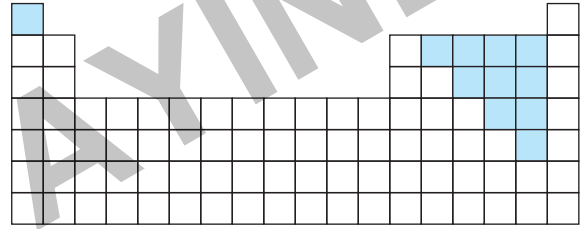
- Oda şartlarında genellikle katı hâlde bulunurlar (cıva hariç).
- Periyodik sistemin sol tarafında yer alırlar.
- Altın, demir, bakır, gümüş günlük hayatta sıkça kullanılan metallere örnek olarak verilebilir.
- Saf hâlde iken atomik yapıda bulunurlar.
- Yüzeyleri parlaktır, ışığı yansıtırlar.
- Isı ve elektriği iyi iletirler.
- Tel ve levha hâline getirilebilirler.
- Ametallerle bileşik oluştururlar.
- Kendi aralarında bileşik oluşturmazlar, alaşım oluştururlar.
- Tek atomludurlar (Atomik yapıdırlar.).
- Elektron vermeye yatkın olduklarından daima "+" yüklü iyon (katyon) oluştururlar.
- Son katmanlarında 1, 2 ya da 3 elektron bulundurlar. (H ve He hariç).
- Periyodik sistemin genellikle 1A, 2A ve 3A grubunda yer alırlar.
- Erime ve kaynama noktaları yüksektir.

2. Ametaller

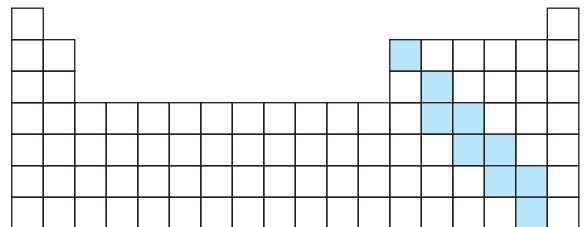
- Periyodik sistemin sağ tarafında yer alırlar (Hidrojen hariç).
- Son katmanlarında 4, 5, 6 veya 7 elektron bulundurlar.

- Oda şartlarında katı, sıvı ya da gaz hâlde bulunabilirler. (İyot, fosfor, kükürt, karbon, katı; brom, sıvı; azot, oksijen, hidrojen, klor ise gaz hâlde bulunan ametallerden bazılarıdır.)
- Yüzeyleri mattır.
- Isı ve elektriği iyi iletmezler (grafit hariç).
- Tel ve levha hâline gelemezler, kırılığandırlar.
- İki veya daha fazla atomludurlar (Molekül yapıdırlar.).
- Kendi aralarında ve metallerle bileşik oluştururlar.
- Elektron alarak "-" yüklü iyon (anyon) oluştururlar.
- Erime ve kaynama noktaları düşüktür.
- Periyodik tablonun genellikle 4A, 5A, 6A, 7A grubunda yer alırlar.

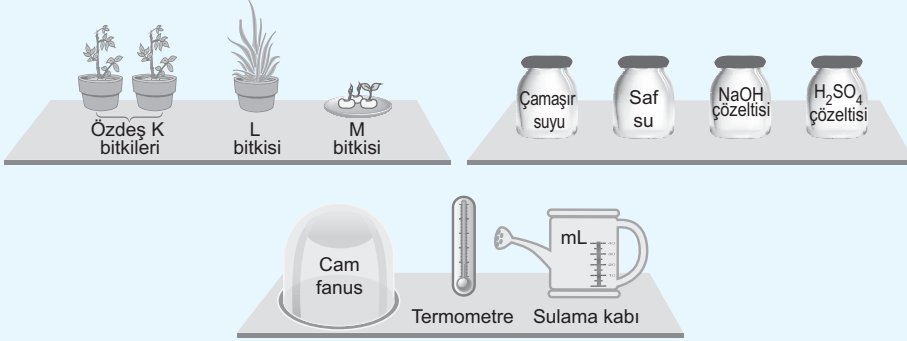
3. Yarı Metaller

- Metallerle ametallerin arasında yer alırlar.
- Bor, silisyum, germanyum, arsenik, antimon, tellür, polonyum ve astatin yarı metaldir.
- Oda şartlarında katı hâlde bulunurlar.
- Isıyı ve elektriği metallerden kötü, ametallerden iyi iletirler.
- Parlak veya mat olabilirler.
- Tel ve levha hâline getirilebilirler.
- Erime ve kaynama noktaları metallerden az ametallerden fazladır.
- Elektronik devre elemanlarının, kamera ve mikroskop merceklerinin (optik malzemelerin) yapımında kullanılırlar.

Çıkmış Soru

1. Bir deney yapılarak asit yağmurunun bitkiler üzerindeki etkisi gözlenmek isteniyor.

Bu deneyde şekildeki bitki ve malzemelerden uygun olanlar seçilerek iki düzenek hazırlanıyor. Seçilen sıvılar bitkilere sulama kabıyla yağmur gibi üstten verilerek gözlem sonuçları karşılaştırılıyor.

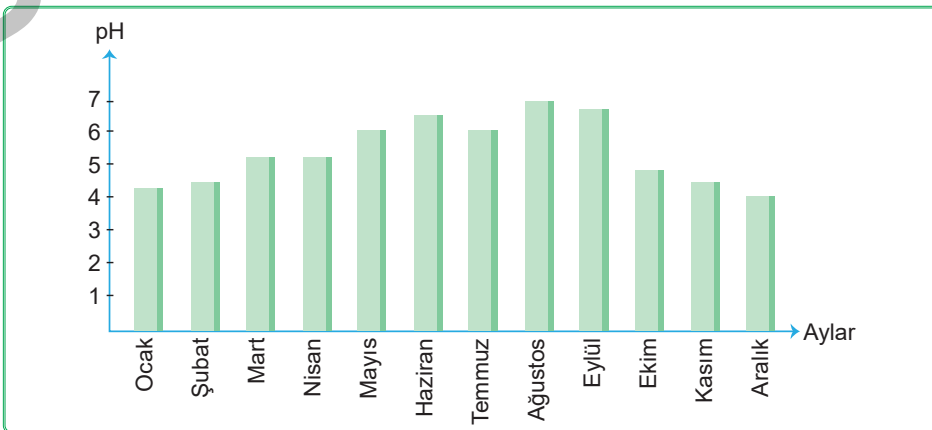
Buna göre, düzeneklerde aşağıdakilerin hangisinde verilen bitki ve malzemeler kullanılmıştır?

- A) L bitkisi ve özdeş K bitkileri, çamaşır suyu, eş değer miktarda H_2SO_4 ve NaOH'ten oluşan karışım, cam fanus
- B) K bitkisi, M bitkisi, NaOH çözeltisi, saf su
- C) Özdeş K bitkileri, H_2SO_4 çözeltisi, saf su
- D) L bitkisi, M bitkisi, eş değer miktarda H_2SO_4 ve NaOH'ten oluşan karışım, termometre, cam fanus

Çözüm: Atmosfere salınan zararlı gazlar atmosferdeki su ile birleşerek H_2SO_4 (sülfürik asit), HNO_3 (nitrik asit), H_2CO_3 (karbonik asit) gibi asidik özellikteki bileşikler oluştururlar. Bu nedenle soruda verilen deneyi oluşturmak için asidik özellikte bir madde olan H_2SO_4 çözeltisi, özdeş K bitkileri ve saf su kullanılmalıdır.

2. Evlerde ısınma amaçlı kullanılan fosil yakıtlar, egzoz gazları ve fosil yakıt kullanarak enerji üreten termik santraller havayı kirletir. Bu kirleticilerin havaya yaydığı kükürtdioksit (SO_2), azotdioksit (NO_2) ve karbondioksit (CO_2) gibi gazlar havadaki su buharı ile tepkimeye girer ve sülfürik asit (H_2SO_4), karbonik asit (H_2CO_3) ve nitrik asit (HNO_3) oluşur. Bu asitler yağmurla birleşerek asit yağmurları halinde yeryüzüne iner. Asit yağmurlarının pH'ı 5'in altındadır.

Aşağıdaki grafikte bir bölgede aylık toplanan yağmur numunelerinin ortalama pH değerleri verilmiştir.

Buna göre bu bölgede hangi aylarda havadaki CO_2 , SO_2 ve NO_2 gazlarının yoğunluğu en fazladır?

- A) Ağustos ve Eylül
- B) Aralık ve Ocak
- C) Mart ve Nisan
- D) Ocak ve Ağustos

Çözüm: CO_2 , SO_2 ve NO_2 gazlarının asit yağmurlarına neden olduğu bilinmektedir. Asit yağmurlarının pH'ı 5'ten küçüktür. Grafiği incelediğimizde aralık ve ocak aylarındaki yağmurların pH'ının en küçük değerinde olduğu görülür. O halde aralık ve ocak aylarında havadaki CO_2 , SO_2 ve NO_2 gazlarının yoğunluğu en fazladır.

Kimya Endüstrisindeki Meslek Dalları

- Kimya endüstrisi çeşitli sanayi dallarında sektörün ihtiyacını karşılayabilecek, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gereken mesleki yeterliliğe sahip elemanlarını yetiştirir.
- Kimya endüstrisindeki meslek dallarından bazıları şunlardır:
 - **Kimyagerlik:** Maddelerin kimyasal nitelikleri, molekül yapıları ve bunların ne şekilde değiştirilebileceği ve her cins kimyasal örneğin analizi konusunda çalışmalar yapan meslek grubudur.
 - **Kimya mühendisliği:** Mühendislik mesleğinin bir kolu olup, maddelerin fiziksel ve kimyasal değişimlerinin yer aldığı, üretim işlemlerinin uygulama ve gelişimi ile ilgilenir.
 - **Kimya teknisyenleri:** Her türlü kimyasal ham madde üretimi, kalite kontrolü ve analizinde, araştırma ve geliştirme laboratuvarlarında kimya mühendislerinin ve kimyagerlerin denetimi altında çalışan kişilere verilen unvandır.

Kimya Endüstrisine Katkı Sağlayan Bazı Kurum ve Kuruluşlar

1) **Türk Standartları Enstitüsü (TSE):** Her türlü madde, mamül, usul ve hizmet standartlarını hazırlamak, hazırlamak, hazırlanan standartları incelemek ve yaymak amacıyla kurulmuş bir kamu kuruluşudur. Bu amaçla araştırmalarda bulunur, üniversiteler, çeşitli bilimsel kurumlar ve milletlerarası kuruluşlarla işbirliği yapar, yayımlar hazırlar.

2) **Makine ve Kimya Endüstrisi (MKE):** Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve güvenlik güçlerinin silah ve mühimmat ihtiyaçlarını düşük maliyetli ve kaliteli ürünlerle karşılamak amacıyla kurulmuştur.

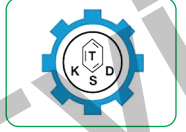
3) **Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB):** Ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda ülkemizdeki mühendisleri, mimarları temsil etmek onların hak ve çıkarlarını milletimizin çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek amacıyla kurulmuştur.

4) **Petrokimya Holding A.Ş. (PETKİM):** Petrol rafineri ürünleri ve doğal gazdan başlayarak plastik, elyaf ve lastik ham maddelerini üreten bir sanayi dalıdır. Petrokimya sektörü ülkemizdeki toplam kimyasal üretimin yaklaşık %25'ini oluşturur.

5) **Türkiye Kimya Sanayiciler Derneği (TKSD):** Türk kimya sanayisini dış ülkelere tanıtmak, kimya sanayisini ve bağlı alt sektörlerin gelişmesine katkıda bulunmak, sektörün güncel sorunlarını ilgili yerlerde dile getirmek, kimya sektöründeki işletmeleri; Dünya'daki ve Türkiye'deki kimya alanında yapılan çalışmalardan haberdar etmek amacıyla kurulmuştur.

6) **Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO):** Ülkemizin petrol ve doğal gaz potansiyelini tespit etmek ve milli ekonomiye kazandırmak, uluslararası faaliyetler ile gelir kaynakları temin etmek ve enerji sektöründe etkin rol oynamak, ülkemizin enerji koridoru olmasında aktif görev almak amacıyla kurulmuştur.

7) **Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA):** İşlemeye uygun maden ve taş ocağı alanlarını araştırmak, işletilen maden ocaklarının daha verimli çalışmasını sağlamak, jeolojik ve jeofizik incelemeler yapmak, madencilik sektörü için uzman teknik personel ve nitelikli işçi yetiştirmek amacıyla kurulmuştur.

8) **TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi:** Türkiye'deki güvenlik güçlerinin ve savunma sanayisinin ihtiyacını karşılamak amacıyla ürün geliştirmektedir.

Parmak izinin belirlenmesinde kullanılan araç - gereçleri, ilaç, kömür, enerji gibi birçok alanda çalışmalar yapmıştır.

9) **Roketsan:** Türkiye savunma sanayisi için uçak, füze, yakıt üreten kuruluştur.

10) **Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (Boren):** Türkiye ve Dünya'da bordan yapılan ürünlerin üretim ve gelişmesi için bilimsel araştırmalar yapan bir kuruluştur.

8.
SINIF

T.C.

İNKILAP TARİHİ

VE

ATATÜRKÇÜLÜK

EDİTÖR YAYINEVİ

KONULAR

AVRUPA'DA YAŞANAN DEĞİŞİM VE XX. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVEVLETİ	441	SALTANATIN KALDIRILMASI - ANKARA'NIN BAŞKENT OLUŞU.	511
MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE ÖĞRENİM HAYATI	445	CUMHURİYETİN İLANI	513
MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI	447	HALİFELİĞİN KALDIRILMASI - 1924 ANAYASASI	515
GENEL DEĞERLENDİRME	449	TÜRK MEDENİ KANUNU'NUN KABUL EDİLMESİ - TEVHİD-İ TEDRİSAT KANUNU	517
I. DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI DEVLETİ	451	HARF İNKILABI VE MİLLET MEKTEPLERİNİN AÇILMASI	519
BAĞIMSIZLIK DÜŞÜNCESİ VE CEMİYETLER	459	TÜRK TARİH KURUMU VE TÜRK DİL KURUMU - ÇAĞDAŞ ÜNİVERSİTE REFORMU	521
ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK	461	GÜZEL SANATLAR VE SPOR - ŞAPKA KANUNU VE KIYAFETTE DEĞİŞİKLİK	523
BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI İSYANLAR	473	TEKKE, ZAVİYE VE TÜRBELERİN KAPATILMASI - ULUSLARARASI TAKVİM, SAAT, RAKAM VE ÖLÇÜ BİRİMLERİNİN KABULÜ	525
BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN İSYANLARA KARŞI ALDIĞI ÖNLEMLER	475	SOYADI KANUNU - TÜRK KADININA VERİLEN HAKLAR	527
UYGULANAMAYAN BİR ANTLAŞMA: SEVR ANTLAŞMASI	477	EKONOMİK ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR - ATATÜRK VE SAĞLIK	529
GENEL DEĞERLENDİRME	479	HEDEFİMİZ ÇAĞDAŞ UYGARLIK - ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINI OLUŞTURAN TEMEL ESASLAR	531
DOĞU CEPHESİ	481	GENEL DEĞERLENDİRME	533
GÜNEY CEPHESİ (MARAŞ - URFA - ANTEP SAVUNMASI).	483	ÇOK PARTİLİ YAŞAMA GEÇİŞ DENEMELERİ	535
BATI CEPHESİ (DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASI - I. İNÖNÜ SAVAŞI)	485	MUSTAFA KEMAL'E SUİKAST GİRİŞİMİ - TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER	537
BATI CEPHESİ (TEŞKİLAT-I ESASİYE KANUNU- LONDRA KONFERANSI)	487	GENEL DEĞERLENDİRME	539
BATI CEPHESİ (AFGANİSTAN DOSTLUK VE İŞ BİRLİĞİ ANTLAŞMASI - İSTİKLAL MARŞI'NIN KABULÜ)	489	ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TEMEL İLKELERİ	541
BATI CEPHESİ (MOSKOVA ANTLAŞMASI).	491	LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI'NIN TÜRK DIŞ POLİTİKASINA ETKİLERİ	543
BATI CEPHESİ (II. İNÖNÜ SAVAŞI)	493	YABANCI OKULLAR SORUNU - DIŞ BORÇLAR	545
KÜTAHYA-ESKİŞEHİR SAVAŞLARI VE EĞİTİM ORDUSU	495	MUSUL SORUNU - YUNANİSTAN İLE NÜFUS MÜBADELESİ	547
BAŞKOMUTANLIK YASASI TEKALİF-İ MİLLİYE EMİRLERİ	497	TÜRKİYE'NİN MİLLETLER CEMİYETİNE GİRİŞİ - BALKAN ANTANTI	549
SAKARYA MEYDAN SAVAŞI- KARS ANTLAŞMASI - ANKARA ANTLAŞMASI	499	MONTRÖ BOĞAZLAR SÖZLEŞMESİ - SADABAT PAKTI - HATAY'IN TÜRKİYE'YE KATILMASI	551
BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN SAVAŞI - MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI	501	GENEL DEĞERLENDİRME	553
BAĞIMSIZLIĞIN TEMİNATI: LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI	503	ATATÜRK SON YOLCULUĞUNDA - EN BÜYÜK ESER	555
MİLLÎ MÜCADELE'NİN SANATA VE EDEBİYATA YANSIMALARI	505	II. DÜNYA SAVAŞI VE SAVAŞIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ - TÜRKİYE'NİN ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞİ	557
GENEL DEĞERLENDİRME	507	GENEL DEĞERLENDİRME	559
ÇAĞDAŞ TÜRKİYE'NİN TEMELİ ATATÜRK İLKELERİ	509		

19. Yüzyılda Avrupa'daki Gelişmeler

- İslam medeniyetinin en parlak döneminin yaşandığı Orta Çağ'da, Avrupa'da Katolik Kilisesinin baskısı nedeniyle özgür düşünce ve bilim gelişmemişti.
- Avrupalı devletler Coğrafi Keşifler sayesinde başta Hindistan olmak üzere dünyanın çeşitli zengin kaynaklarını kendi ülkelerine taşıyarak zenginleştiler.
- Avrupa'daki bu ekonomik kalkınma bilim, sanat ve edebiyat alanlarına da yansımış ve "yeniden doğuş" anlamına gelen Rönesans Dönemi'ni başlattı.
- Rönesans ile birlikte dogmatik düşüncelerin sorgulanması, Katolik Kilisesinin gücünü ve denetimini kaybetmesine ve Reform hareketlerinin başlamasına neden oldu.

 Not: Orta Çağ Avrupası'nda kilise söylemlerinin sorgulanmadan doğru kabul edildiği düşünce sistemine **dogmatik düşünce** denir.

- 1789 yılında yaşanan Fransız İhtilali, tüm dünyada eşitlik, adalet, bağımsızlık ve milliyetçilik düşüncelerinin doğmasına ve yayılmasına ortam hazırladı.
- Bilimsel gelişmeler Avrupa'da Sanayi İnkılabı'nı doğurdu.
- Makineler sayesinde üretim hızla arttı. Artan üretimle birlikte ham madde ve pazar ihtiyacı da arttı.
- Avrupa'da ham madde ihtiyacı sömürgeciliğin doğmasına ve sömürgeciliğin kısa sürede dünyaya yayılmasına neden oldu.
- Sömürge yarışı ham madde ve pazar rekabetine dönünce bu gelişme I. Dünya Savaşı'na zemin hazırladı.

Avrupa'daki Gelişmelerin Osmanlı Devleti'ne Etkileri

- Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti gibi çok uluslu devletlerin yıkılmasını kolaylaştırdı.
- Azınlıklar içerisinde yayılan milliyetçilik akımı Osmanlı topraklarında başta Balkanlar olmak üzere birçok ayaklanmanın çıkmasına neden oldu.
- Osmanlı Devleti'ni etkileyen bir diğer gelişme ise ilk defa İngiltere'de başlayan Sanayi İnkılabı oldu.
- Siyasi çalkantıların yanı sıra Osmanlı Devleti'nin ekonomisi de giderek zayıflamaktaydı.
- Avrupa'daki fabrikalarda seri bir şekilde, bol miktarda ve düşük fiyatla üretilen mallar, Osmanlı pazarlarını istila etti.

- Kapitülasyonlar nedeniyle gümrük vergilerinin düşük olması da Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın ham madde kaynağı ve açık pazarı hâline gelmesinde önemli rol oynadı.
- Bu durum zamanla el tezgahlarının ve küçük atölyelerin kapanmasına, Osmanlı ekonomisinin büyük zarara uğramasına neden oldu.
- Sanayileşemeyen ve ekonomisini düzeltemeyen Osmanlı Devleti, uzun süren ve genellikle yenilgiyle sonuçlanan savaşların giderlerini karşılamakta zorlanmaktaydı.
- Bu zorluğu aşmak için Kırım Savaşı (1853-1856) sırasında 1854'te İngiltere'den ilk kez dış borç alındı.
- Zamanla diğer Avrupa devletlerinden de borçlanmaya gidildi.
- Ancak Osmanlı, borçlarını ödeyemez hâle gelince alacaklı devletler Osmanlı'nın ekonomik kaynaklarına el koyacak olan Düyun-u Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi'ni kurdular.
- Osmanlı Devleti dağılmayı, azınlık isyanlarını ve Avrupalı devletlerin iç işlerimize karışmasını engellemek için **Tanzimat Fermanı**, **Islahat Fermanı** ve **Meşrutiyet** gibi yenilik hareketleri gerçekleştirdi.
- Tanzimat Fermanı ile kişi ve devletin hakları karşılıklı olarak düzenlendi.
- Müslüman ve gayrimüslim ayrımı yapılmaksızın herkes kanun önünde eşit sayıldı.
- 1856 yılında ise **Islahat Fermanı** ilan edilerek gayrimüslimlere verilen haklar daha da genişletildi.
- Batılı devletler Islahat Fermanı'nı da yeterli görmeyince bu kez Osmanlı daha demokratik olan meşrutiyeti ilan etti.
- Meşrutiyetin ilanı ile halk ilk defa kısıtlı da olsa yönetime katıldı.
- Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası olan Kanun-i Esasi Meşrutiyet Dönemi'nde hazırlandı.
- Meşrutiyet yönetimi uzun sürmedi.
- 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nı bahane eden II. Abdülhamit Mebusan Meclisini kapattı ve Kanun-i Esasi'yi yürürlükten kaldırdı.
- 1908'e kadar devleti mutlakiyetle yöneten II. Abdülhamit İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin baskısı sonucu 24 Temmuz 1908'de meşrutiyeti ikinci kez ilan etti.
- Anayasada önemli değişiklikler yer aldı.
- Padişahın yetkileri daha da kısıtlanırken ilk kez siyasi partiler kuruldu.

KÜTAHYA-ESKİŞEHİR SAVAŞLARI

- I. ve II. İnönü Savaşlarından sonra Aslıhanlar ve Dumlupınar Savaşlarında düzenli ordu Yunanlar karşısında başarısız olmuştur.
- Bunun üzerine Yunan kuvvetleri yeni bir saldırı hazırlığı içine girmişlerdi.
- Yunanlar bu savaşla Eskişehir, Afyon ve Kütahya'yı ele geçirerek Ankara'ya ulaşmak, TBMM'yi ortadan kaldırmak ve Sevr'i Türk milletine kabul ettirmek istemiştir.
- Yunan Kralı Konstantin İzmir'e gelmiş ve burada yaptığı basın toplantısında gazetecilere bir sonraki toplantısının Ankara'da yapılacağını açıklamıştır.
- Diğer taraftan Türk ordusunun hazırlıklarını engellemek isteyen Yunanlar, İstanbul'dan Anadolu'ya silah, cephane ve çeşitli malzemelerin gizlice çıkarıldığı limanlardan biri olan İnebolu'yu 9 Haziran 1921'de savaş gemisi ile topa tuttu.
- 10 Temmuz 1921 tarihinden itibaren Kütahya ve Eskişehir yönünden saldırıya geçen Yunan kuvvetleri 13 Temmuz'da Afyon, 17 Temmuz'da Kütahya ve 19 Temmuz'da Eskişehir'i ele geçirmişlerdir.
- Türk ordusunun başlattığı karşı taarruz başarısız olunca Mustafa Kemal'in emriyle ordu, Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekildi.
- Bu taktiksel geri çekilişle Türk ordusunun daha fazla kayıp vermesi önlenemez, Yunan ordusu bilmediği bir bölgeye çekilecek, lojistik destek kaynaklarından uzaklaştırılacak ve Sakarya Irmağı'nın doğusunda imha edilecekti.
- Mustafa Kemal'in bu kararının ne derece isabetli olduğu, Batı Cephesi'nde daha sonra yaşanacak gelişmeler dikkate alındığında açıkça görülmektedir.
- Onun ileri görüşlülüğü Türk ordusunun çok fazla kayıp vermeden bu savaşı tamamlamasını sağlamıştır.
- Mustafa Kemal ikili görüşmeleri erteleme kararı almıştır.
- Kütahya-Eskişehir Savaşları yenilgiyle sona ermiştir.
- Ordunun yıpranmışlığına ve yorgunluğuna rağmen yeni bir dirilişin hazırlıklarına başlanmıştır.

Sonuçları

- Eskişehir, Afyon ve Kütahya Yunan işgaline uğramıştır. Meclisin Kayseri'ye taşınması istenmiştir.

- Tekrardan Kuvâ-yı Millîye'ye dönüş gündeme gelmiştir.
- Fransa, TBMM Hükûmeti ile yaptığı görüşmeleri kesmiş, İtalya işgal bölgelerindeki geri çekilmeyi durdurmuştur.
- İngiltere, Sevr Barış Antlaşması'nın Yunan çıkarlarına göre değiştirilmesinin gerektiğini savunmuştur.

MAARİF KONGRESİ

- Kütahya-Eskişehir Savaşları sırasında, Yunanların saldırıya geçtikleri günlerde Mustafa Kemal Ankara'da Maarif Kongresi'nin toplanmasını istedi.
- Bağımsızlık savaşının en buhranlı döneminde Mustafa Kemal'in böyle bir kongreyi toplamak istemesi onun eğitime, bağımsızlık savaşı kadar önem verdiğini göstermektedir.
- Dönemin Maarif Vekili (Eğitim Bakanı) Hamdullah Suphi Bey savaş nedeni ile kongreyi erteleme isteğini Mustafa Kemal'e iletmıştır.
- 15 Temmuz 1921'de Mustafa Kemal'in talimatı üzerine Maarif Kongresi, Ankara'da Erkek Öğretmen Okulunda toplandı.
- Ülkenin birçok yerinden eğitimcilerin katıldığı kongrenin açılış konuşmasını Mustafa Kemal yaptı.
- 21 Temmuz'a kadar çalışmalarına devam eden kongrede, yeni Türk devletinin takip edeceği millî eğitim politikasına ve bu politikanın nasıl gerçekleştirileceğine dikkat çekilmiştir.
- O günün olağanüstü şartları içinde böyle bir kongrenin gerçekleşmesi Türk devletinin eğitim konusuna büyük önem verdiğini göstermektedir.
- Ayrıca kamuoyuna Millî Mücadele'nin zafere ulaşacağından emin olduğu mesajı verilmiştir.

SALTANATIN KALDIRILMASI

- Büyük Taarruz sonucu Anadolu'da Yunan işgali sona ermiş, İtilaf Devletleri ile 11 Ekim 1922'de Mudanya Ateşkes Anlaşması imzalanmıştır.
- Böylece ülkenin tek siyasi gücü fiilen TBMM Hükûmeti olmuştu.
- İtilaf Devletleri, İsviçre'nin Lozan kentinde toplanacak olan barış konferansına TBMM'nin yanı sıra İstanbul Hükûmetini de davet ettiler.
- İstanbul Hükûmeti de Ankara'ya barış konferansına birlikte katılmayı teklif etti.
- Bu teklife karşı Atatürk derhâl şu cevabı gönderdi: "Barış konferansında Türkiye Devleti yalnız ve ancak TBMM Hükûmeti tarafından temsil olunur."
- Bu durum TBMM Hükûmeti'ni ülkedeki siyasi ikilik sorununu çözme yönünde harekete geçmeye zorladı.
- Ülkenin tek siyasi otoritesi olan TBMM Hükûmeti'nin bu fiilî durumunu resmî hâle getirmek için TBMM üyeleri tarafından bir kanun teklifi hazırlandı.
- Bu kanun teklifi, saltanat ve halifelikğin birbirinden ayrılmasını ve saltanat makamının kaldırılmasını içeriyordu.
- Fakat meclisteki bazı üyeler bu teklife karşı çıktılar.
- Kanun teklifini komisyonlara havale ederek zaman kazanmaya çalıştılar.
- Meclisteki havanın gerginleştiğini gören Atatürk'ün yaptığı konuşmayla 1 Kasım 1922'de TBMM, saltanatın kaldırılmasına ilişkin kanun teklifini kabul etti. Böylece saltanat kaldırıldı.
- Halifelik makamı ise Osmanlı hanedanına bırakılmak şartıyla siyasi yetkisinden ayrılmış olarak yerinde kaldı.

Saltanatın Kaldırılmasının Sonuçları

- Osmanlı Devleti resmen sona erdi.
- Yapılacak barış görüşmelerine tek ve güçlü olarak gidildi.
- İtilaf Devletlerinin ikilik çıkarma oyunları sona erdi.
- Devlet başkanlığı sorunu ortaya çıktı ve cumhuriyetin ilanı için zemin hazırlandı.
- Millî egemenliğin önündeki en büyük engel ortadan kaldırıldı.
- Laik devlet düzenine geçişin ilk basamağı oldu. İnkılapların önü açıldı.

ANKARA'NIN BAŞKENT OLMASI

- Saltanatın kaldırılmasından sonra, yeni Türkiye'nin başkentinin neresi olacağı problemi ortaya çıktı.
- İstanbul'un başkent yapılmasını isteyenler mevcuttu.
- Millî Mücadele yıllarında İstanbul hükümetlerinin sergiledikleri tutumlar ve bunun yanı sıra TBMM'nin Ankara'da olması, yeni devletin merkezi olarak da Ankara'nın tercih edilme seçeneğini güçlendirmişti.
- İstanbul'un dönemin askerî koşullarında savunulması zordu. Ankara ise bu bakımdan daha güvenli bir konumdaydı.
- Bunun yanında Millî Mücadele sonrası imparatorluktan millî bir devlet yapısına geçildiği için Millî Mücadele'nin merkezi Ankara'nın başkent olması, yeni bir dönemin başlamasının da bir sembolü hâline gelecekti.
- Başkent in ülkenin orta kısımlarında bulunması güvenlik açısından daha uygundu.
- Ankara'nın jeopolitik, stratejik ve coğrafi konumu, Ankara ve çevre halkının Millî Mücadele'ye verdiği destek, Ankara'da oluşan Kuvâ-yı Millîye ruhu, İstanbul'un siyasi çevresine karşı duyulan güvensizlik, Ankara'nın başkent seçilmesinde etkili olmuştur.
- 27 Aralık 1919'da Temsil Heyeti'nin Ankara'ya gelmesi ile bu şehir Millî Mücadele'nin merkezi olmuştu.
- 23 Nisan 1920'de TBMM'nin Ankara'da açılmasıyla yeni Türk devletinin temelleri atıldı. Kurtuluş Savaşı buradan yönetildi. İstanbul'un başkent yapılmasını isteyenler mevcuttu.
- Meclisin Ankara'da açılması, buraya fiilen hükümet merkezi olma niteliği kazandırmıştı.
- Dışişleri Bakanı İsmet (İnönü) Bey ve 14 milletvekili 9 Ekim 1923'te tek maddelik "Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara'dır." şeklinde bir kanun teklifi hazırlayarak meclise sundular.
- Bu kanun teklifinin mecliste 13 Ekim 1923 tarihinde kabul edilmesi ile Ankara, Türkiye'nin başkenti oldu.

- Mustafa Kemal'in ifadesiyle artık "Ankara başkentti ve ebediyen başkent olarak kalacaktı."

CUMHURİYETİN TÜRK MİLLETİNE KAZANDIRDIKLARI

Büyük Nutuk

- Kuvâ-yı Millîye ve cumhuriyet tarihi açısından önemli bir tarihsel kaynak olan Nutuk, yaşanan olayların belgelere dayandırılarak anlatıldığı millî bir uyanış ve direniş öyküsüdür.
- Diğer adıyla **Söylev** olarak bilinen Nutuk, 1919 - 1927 yılları arasında yaşanan olayları akıcı bir dille ortaya koymuştur.
- Anadolu'nun işgal edilmesi ile başlayan ve Türk tarihinde bir dönüm noktası olan Millî Mücadele'nin zaferle sonuçlanması, çağdaş Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşu, inkılaplar ve yapılan yenilikler geniş kapsamlı bir şekilde Nutuk'ta anlatılmıştır.

Onuncu Yıl Nutku

- Mustafa Kemal Atatürk'ün 29 Ekim 1933'te cumhuriyetin onuncu yılı nedeniyle Ankara'da yapılan kutlama törenleri sırasındaki yaptığı konuşmasına **Onuncu Yıl Nutku** adı verilmiştir.
- Atatürk, Onuncu Yıl Nutku'nda, "Yurdumuzu dünyanın en mamur ve medeni milletler seviyesinin üzerine çıkaracağız." sözleriyle Türk inkılabının çağdaşlaşmaya yönelik hedefini göstermiştir.

Gençliğe Hitabe

- TBMM için seçilen milletvekillerinin andı: "Devletin varlığını, bağımsızlığını, vatanın ve milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik ve laik cumhuriyete ve Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağıma" şeklinde devam eden vazifeler hepimizin görev ve sorumluluklarıdır.

Cumhuriyet'in Korunmasında Gençliğe Düşen Görevler

- Türkiye Cumhuriyeti'nin sonsuza kadar yaşaması Atatürk'ün ilke ve inkılaplarına sahip çıkılmasına bağlıdır. Atatürk ilke ve inkılaplarının amacı millî birlik ve beraberlik içinde, çağdaş ve demokratik bir toplum oluşturmaktır.
- Atatürk ilke ve inkılaplarına sahip çıkma doğrultusundaki sorumluluklarımız şunlardır; vatanımızı dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı korumak, millî birlik ve beraberliği bozacak davranışlardan kaçınmak, Türkiye Cumhuriyeti'ni kaldırmak için her alanda çalışmak, kişi hak ve hürriyetine saygılı olmak, Atatürk ilke ve inkılaplarına içten bağlanmak ve gelecek kuşaklara bu ilkelerin öğretilmesini sağlamak

Atatürk'ün Kişisel Özellikleri

- Vatanseverlik, idealistlik, mantıklılık, çok yönlülük, ileri görüşlülük, yöneticilik, bilimsellik, insan ve millet sevgisi, çağdaşlık Atatürk'ün kişisel özelliklerindedir.

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARININ DAYANDIĞI ESASLAR

Millî Tarih Bilinci: Ortak bir geçmiş bir milletin varoluşunda, sevinç ve tasada birlikte hareket etmesinde, birlik ve beraberlik içinde bulunmasında etkili unsurdur.

Vatan ve Millet Sevgisi: Atatürkçülük ile vatan ve millet birbirinin ayrılmaz parçalarıdır. Vatansız bir millet olamayacağı gibi, milletsiz bir vatandan da bahsedilemez.

Bağımsızlık ve Özgürlük: Atatürkçülük'te en önemli ve öncelikli husus millî bağımsızlıktır. Çünkü bağımsız olmayan bir millet başkalarının istek ve yönlendirmelerine dayalı bir yaşam sürmeye mahkumdur.

Millî Dil: Türk milletinin birlik ve beraberlik içinde bir arada yaşamasını sağlayan en önemli unsur millî dildir. Türk dili millî bütünlüğümüzü korumakta en etkili unsurdur.

Türk Toplumunun Çağdaş Uygarlık Düzeyinin Üstüne Çıkarılması: Atatürkçü düşünce sisteminin en önemli amacı, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmaktır.

Millî Egemenlik: Türkiye Cumhuriyeti'nde egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Millî egemenlik TBMM'nin açılmasıyla gerçekleşmiş cumhuriyetin ilanı ile pekişmiş ve çok partili hayata geçiş denemeleri ile bir ivme kazanmıştır.

Millî Birlik ve Beraberlik, Ülke Bütünlüğü: Atatürk için temel olan, ülkede millî birlik ve beraberliğin ve ülke bütünlüğünün sağlanmasıdır.

Millî Kültürünün Geliştirilmesi: Millî benliğin geliştirilmesinde ve güçlenmesinde önemli rol oynar. Kendini yenilemeyen kültürler milletin her alanda geri kalmasına yol açar.

Türk Milletine İnanmak ve Güvenmek: Atatürk 19 Mayıs 1919'da Millî Mücadele'ye, Türk milletine inanarak ve güvenerek başladı. Daha sonra kurduğu yeni Türk devletini ise çağdaş bir yapıya kavuşturmak için yine Türk milletine inanarak inkılapları gerçekleştirdi.

8.
SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

EDİTÖR YAYINEVİ

KONULAR

○ KADER VE KAZA İNANCI	563
○ İNSANIN İRADESİ VE KADER	565
○ KADERLE İLGİLİ KAVRAMLAR	567
○ BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. MUSA (A.S.) - BİR AYET TANIYORUM: AYET'EL- KÜRSİ VE ANLAMI	571
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	573
○ İSLAM'IN PAYLAŞMAYA VE YARDIMLAŞMAYA VERDİĞİ ÖNEM	577
○ ZEKÂT VE SADAKA İBADETİ	579
○ ZEKÂT VE SADAKANIN BİREYSEL VE TOPLUMSAL FAYDALARI	583
○ BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. ŞUAYB (A.S.) - BİR SURE TANIYORUM: MAÛN SURESİ VE ANLAMI	585
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	587
○ DİN, BİREY VE TOPLUM	591
○ DİNİN TEMEL GAYESİ	593
○ BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. YUSUF (A.S.) - BİR SURE TANIYORUM: ASR SURESİ VE ANLAMI	595
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	597
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) DOĞRULUĞU VE GÜVENİLİR KİŞİLİĞİ	601
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) MERHAMETLİ VE AFFEDİCİ OLUŞU	603
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) İSTİŞAREYE ÖNEM VERMESİ	605
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) DAVASINDAKİ CESARET VE KARARLILIĞI	607
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) HAKKI GÖZETMEDEKİ HASSASİYETİ	609
○ HZ. MUHAMMED'İN (SAV.) İNSANLARA DEĞER VERMESİ – BİR SURE TANIYORUM: KUREYŞ SURESİ VE ANLAMI	611
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	613
○ İSLAM DİNİNİN TEMEL KAYNAKLARI	617
○ KUR'AN-I KERİM'İN ANA KONULARI	619
○ KUR'AN-I KERİM'İN TEMEL ÖZELLİKLERİ – BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. NUH (A.S.)	621
○ GENEL DEĞERLENDİRME- 1 - 2	623

Kader: Kelime olarak bir şeye gücü yetmek, biçimlendirmek, planlamak, ölçü ile yapmak, kıymetini bilmek anlamına gelir.

- Terim olarak ise kader; Allah'ın her şeyi önceden bilmesi yani neyin, ne zaman, nerede olacağını belli bir ölçü, düzen ve plan içerisinde yaratmasıdır.

Kaza: Hükmetmek, emretmek, yaratmak ve gerçekleştirmek anlamlarına gelir.

- Terim olarak ise kaza; Allahu Teala tarafından takdir edilen şeylerin varlık aleminde ortaya çıkması, yaratıp meydana gelmesi demektir.
- Kader ve kazaya inanmak iman esaslarından biridir.
- Kader'e iman Allah'a iman etmenin bir gereğidir.
 - › Örneğin; bir insanın ne zaman doğacağını önceden Allah tarafından planlanmasına **kader**, zamanı gelince o kişinin doğması **kaza**dır.

ALLAH HER ŞEYİ BELLİ BİR ÖLÇÜYE GÖRE YARATMIŞTIR

- Yaşadığımız çevrede varlıklar belli bir plan ve düzen içerisinde hareket eder.
- Allah kainatı belli bir plan ve düzen içerisinde yaratmıştır.
- Evrende var olan her şey Allah'ın yaratmasıyla olmuştur. Bu yaratma planlı ve ölçülüdür.

"O yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahman'ın yaratılışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak ve düzensizlik görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)

- Evreni ve içindekileri yaratan Allah, bu düzenin ahenk içerisinde devam etmesini de sağlamaktadır.
- Allah'ın her şeyi bir ölçüye ve düzene göre yarattığının örnekleri her insanın anlayacağı derecede açıktır.
- İlk olarak insanın yaratılışı bu ölçü ve düzenin bir göstergesidir.

"Biz gerçekten insanı en güzel biçimde yarattık." (Tin suresi, 4. ayet)

- Allah'ın her şeyi mükemmel yarattığını insan aleminde olduğu gibi, hayvan ve bitki aleminde de görebiliriz.
- Bütün bu eşsiz düzen Allah'ın her şeyi belli bir ölçü ile yarattığının göstergesidir.

"Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık." (Kamer suresi, 49. ayet)

KADER VE EVRENDEKİ YASALAR

- Allahu Teala varlık alemi ile ilgili birtakım kanunlar belirlemiştir.
- Yaratılan her şey bu kanunlar doğrultusunda hareket etmektedir.
- Allah'ın koymuş olduğu bu kanunlara **sünnetullah** denir.

1. Fiziksel Yasalar

- Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili prensiplerdir.
- Fiziksel yasalar evrenseldir. Deney ve gözlem sonucunda tespit edilir.
 - › Yağmurun yağması, gece ve gündüzün oluşması, suyun buharlaşması fiziksel yasalara örnektir.

2. Biyolojik Yasalar

- Canlıların doğması, gelişmesi ve üremesi gibi olaylar biyolojik yasalar kapsamında değerlendirilir.
- Yüce Allah bitki, hayvan ve insanların yapı ve işlevlerini biyolojik yasalara bağlı kılmıştır.
- Biyolojik yasalar deney ve gözlem sonucunda keşfedilir.
 - › Kuşların uçabilmesi, bitkilerin yeşermesi, balıkların solungaçlarının olması biyolojik yasalar kapsamındadır.

3. Toplumsal Yasalar

- Toplumun sağlıklı bir şekilde varlığını sürdürebilmesi için uyması gereken yasalara denir.
- Sevgi, kardeşlik, doğruluk, adalet ve kul hakkı gibi ilkeler toplumsal yasaların temelini oluşturur.
- Toplumsal olaylar sebep - sonuç ilişkisine göre neticelenir.

BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. MUSA (A.S.)

- Kendisine yardım etmek için Hz. Harun görevlendirilmiştir.
- Allah'ın izni ile Kızıldeniz'i ikiye ayırmıştır.
- Firavun ile tevhid mücadelesine girmiştir.
- Kendisine ilahi kitap olarak Tevrat verilmiştir.
- Allah ile aracısız konuştuğu için kendisine "Kelimullah" denilmiştir.
- Tur Dağı'nda kendisine peygamberlik verilmiştir.
- İsrailoğullarına gönderilen bir peygamberdir.
- Hz. Musa'nın doğduğu toplumda Firavun halka zulmediyor, erkek çocuklarını öldürüyordu.
- Yüce Allah Hz. Musa'nın annesine vahyederek onu Nil Nehri'ne bırakmasını emretmiştir.

"...Onu emzir. Başına bir şey gelmesinden endişe edersen onu nehre bırak. Korkup kaygılanma: Biz onu sana geri döndüreceğiz ve onu peygamberlerden yapacağız..." (Kasas suresi, 7. ayet)

- Bunun sonucunda Hz. Musa'yı Nil Nehri'nde bulan Firavun'un eşi Hz. Asiye onun sarayda yaşamasını istemiştir.
- Firavun'un sarayında büyüyen Hz. Musa'ya peygamberlik verilmiştir.
- Hz. Musa İsrailoğullarını tevhid dinini benimsemeye davet etti ancak Firavun ve kavmi iman etmemekte direndiler.
- Hz. Musa ve ona uyanlar Mısır'ı terk etme kararı alınca Firavun onları öldürmek istedi ancak Firavun Kızıldeniz'de boğularak öldü.

BİR AYET TANIYORUM: AYET'EL- KÜRSİ VE ANLAMI

- Bakara suresinin 255. ayetidir.
- Ayet adını içinde geçen "küresi" kelimesinden alır.
- Ayette Allah'ın yüce sıfatları ve eşsiz kudreti anlatılmaktadır.
- Çokça okunması tavsiye edilmiştir.

AYET'EL KÜRSİ'NİN OKUNUŞU

Bismillahirrahmanirrahim

Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyüm, Lâ te'hezühü sinetün ve lâ nevm. Lehü mâ fis-semâvâti vemâ fil ard. Menzellezî yeşfeu indehü illâ bi iznih, ya'lemü mâ beyne eydihim, vemâ halfehüm, velâ yühîtüne bişey'in min ilmihi, illâ bimâ şâe vesia kürsiyyühüs semâvâti vel ard, Velâ yeüdühü hıfzühümâ ve hüvel alıyyül azîm.

AYET'EL KÜRSİ'NİN ANLAMI

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur. O daima diridir, bütün varlığın idaresini yürütendir. O'nu ne uyuklama tutar, ne de uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmadan huzurunda şefaat edecek olan kimdir? O, kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise, O'nun dilediği kadarından başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O'nun sonsuz kudreti gökleri ve yeri kaplar. Onları görüp gözetmek O'na ağırlık gelmez. Gerçekten yücedir ve büyük olan yalnızca O'dur.

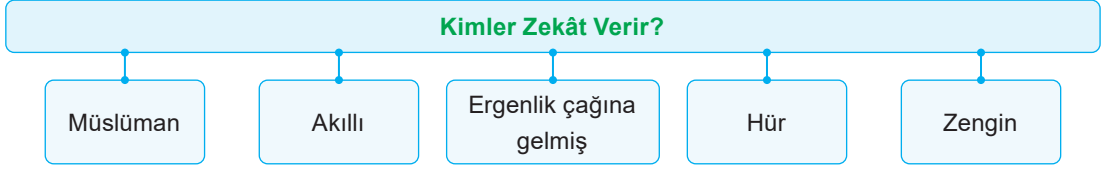
ÇÖZÜMLÜ SORULAR

1. "Firavun memleketin başına geçti ve halkı sınıflara ayırdı. İçlerinden bir kısmını güçsüz bularak onların oğullarını öldürüyor, kadınlarını sağ bırakıyordu. Şüphesiz o bozgunculardandı. (Kasas suresi, 4. ayet)

Yukarıdaki ayetten hareketle Firavun'un oğlanları öldürmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Kahinlerin İsrailoğullarından doğacak bir oğlan çocuğunun Firavun'un saltanatına zarar vereceğini söylemeleri
- B) Firavunun sarayında yetişecek kişilere daha fazla vakit ayırması
- C) Dünya üzerinde yalnızca kendisinin kalıp dünyaya hakim olmak istemesi
- D) Cinsiyet ayrımcılığı yaparak herkese eşit davranılmaması

Çözüm: Firavun'un İsrailoğullarından doğan tüm erkek çocuklarını öldürmesinin sebebi kahinlerin İsrailoğullarından doğacak bir çocuğun kendisinin saltanatına zarar vereceğini söylemeleridir.

ZEKÂT

- Zekât kelime olarak artma, çoğalma, arınma ve berekettir. Terim olarak ise zekât, zengin Müslümanların yılda bir kez malının veya parasının belli bir miktarını Allah rızası için ihtiyaç sahiplerine vermesidir.
- Zekât hicretten iki yıl sonra farz kılınmıştır. Zekât, mal ile yapılan farz bir ibadettir.

Nisap: Yeme, içme, giyinme, barınma, eğitim ve sağlık gibi temel ihtiyaçların dışında en az 85 gr altın veya ona eş değer mal ya da paraya sahip olmaktır.

- Zekât verilecek malın veya paranın bir yıl süreyle sahibinin elinde bulunması gerekir.
- Bir maldan zekât verilebilmesi için o malın gelir getiren cinsten olması gerekir.
- Zekât bir ibadet olduğu için verildiği zaman niyet edilmelidir. Zekâtın Allah rızası için verildiği bilinmelidir.
- Ayrıca zekât küçük parçalara bölünmeden verilen kişinin önemli bir ihtiyacını karşılayacak şekilde verilmelidir.

Zekât Vermenin Şartları Nelerdir?	Zekât Nelerden Verilir?	Zekât Ne Kadar Verilir?	Zekât Kimlere Verilir?
<ul style="list-style-type: none"> • Müslüman olmak • Akıllı olmak • Ergenlik çağına girmiş olmak • Zengin olmak 	<ul style="list-style-type: none"> • Altın, gümüş, nakit para ve menkul değerler 	<i>1/40 yani %2,5</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Yoksullar • Düşkünler • Borçlular • Yolda kalmış yolcular • Özgürlüğünü yitirmiş olanlar • Kalbi İslam'a ısındırılmak isteyenler • Allah yolunda çalışanlar • Zekât memurları
	<ul style="list-style-type: none"> • Ticaret Malları • Koyun ve Keçi 	<i>1/30</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Sığır ve Manda • Toprak Ürünleri • Madenler 	<i>1/10</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Deve 	<i>1/5</i>	
		<i>Her beş deve için bir koyun veya keçi</i>	

ÇÖZÜMLÜ SORULAR

1. "Allah yolunda harcama yapın. Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın. İyilik edin, kuşkusuz Allah iyilik edenleri sever."

(Bakara suresi, 195. ayet)

Ayete göre;

- I. Dua II. Zekât III. Sadaka

yukarıda verilen ibadetlerden hangilerine vurgu yapılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III

Çözüm: Allah yolunda harcama yapılacak ibadetler zekât ve sadakadır. Dua ibadetinin böyle bir fonksiyonu yoktur.

2. • Allah ve Resulü tarafından belirlenen mali ölçüdür.
• Toprak ürünlerinden alınan zekâttır.
• Ramazan ayında bayramdan önce verilmesi gereken sadakadır.

Buna göre aşağıdaki kavramlardan hangisinin açıklamasına yukarıda yer verilmemiştir?

- A) Öşür B) Fidyeye C) Nisab D) Fitre

Çözüm: Allah ve Resulü tarafından belirlenen mali zenginlik ölçüsüne nisab, toprak ürünlerinden alınan zekâta öşür, Ramazan ayında verilen sadakaya fitre denir. Dolayısıyla fidyeye kavramı açıklanmamıştır.

7. I. Hicretten sonra Medineli Müslümanların hicret eden Müslümanlarla her şeylerini paylaşmaları
II. Kendisinden bir şey istendiğinde Hz. Muhammed'in (sav.) kimseyi geri çevirmemesi
III. Hz. Muhammed (sav.) ve arkadaşlarının savaş meydanında tedbirler almaları

Yukarıda verilenlerden hangileri İslam'ın paylaşma ve yardımlaşmaya önem verdiğini gösteren örnekler arasında yer almaktadır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III
8. "Sağ elin verdiği sol el bilmemelidir."
Yukarıdaki hadisten hareketle zekât ve sadaka ibadetinin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Yakın akrabaya verilmesi gerektiği
B) Malın iyisinden verilmesi gerektiği
C) Her yıl verilmesi gerektiği
D) Gizliliği esas alarak verilmesi gerektiği
9. Yüce Allah'ın bize bahsettiği varlığımızın bir şükürü, Ramazan ayında oruçluyken istemeden yaptığımız kusurlu davranışlarımızın bir özrü için verilen sadakadır. Bu sadakanın miktarı, veren kişinin bir günlük yemek masrafı kadardır.

Yukarıda açıklaması verilen yardımlaşma çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zekât
B) Sadaka-i Cariye
C) İnfak
D) Fitre

10.

Zekât, sadaka ve fitre
Bizi davet eder şükre
Hem zengini cimri yapmaz
Hem huzur sağlar fakire

Yukarıda verilen şiirde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Zekât ve sadakanın toplumsal faydaları
B) Zekât vermenin dini hükmü
C) Zekâtın kimlere verileceği
D) Zekât verilecek malın miktarı

11.

	Zekât Verilecek Mallar	Oranları
I		1/40
II		1/30
III		1/40
IV		1/20

Buna göre yukarıda verilen mallar ve oranlarından hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

12. "İnsan ölünce üç şeyden ameli kesilir: Sadaka-i Cariye, kendisinden faydalanılan ilim, kendisine dua eden evlat."

(Hadis-i Şerif)

Buna göre aşağıdaki yapılardan hangisi yukarıdaki altı çizili kavram kapsamında değerlendirilemez?

- A)
- B)
- C)
- D)

- Adaletin, hukukun gerektirdiği veya birine ayırdığı şeylere hak denir.
- Hakkı gözetmek ile kişinin iş ve davranışlarında ve çevresiyle ilişkilerinde ölçülü ve dengeli olması, her şeyin ve herkesin hak ve hukukunu gözetmesi, ölçsüzlükten uzaklaşarak orta yolu benimseyip dengeli davranmasıdır.
- Adalet kişisel ve sosyal yaşamda düzen, hak, hukuk ve eşitlik prensiplerine uygun yaşamayı sağlayan en önemli ilke ve değerdir.
- İslam dinine göre bütün insanlar bir tarağın dişleri gibidir. Irk, renk, toplumsal sınıf, makam, mevki, dil ve din gibi özelliklere bakılmaksızın hukuk önünde eşittir.

"Eğer hükmedecek olursan aralarında adalet ile hükmet. Çünkü Allah adil davrananları sever." (Maide suresi, 42. ayet)

- Adaletin zıddı zulümdür. Zulüm hak sahibine hakkını vermemek, ona haksızlık etmek, eksik vermek, zamanında veya kararlaştırılan yerde ve şekilde vermemektir.
- Kur'an-ı Kerim'in tebliğcisi, açıklayıcısı ve uygulayıcısı olarak Hz. Muhammed'in (sav.) en önemli özelliklerinden biri bütün söz ve uygulamalarının adalet üzerine olması, hakkı gözetmesidir.

"Hak sahiplerinden yana çıkıp hakkın yerini bulmasına yardımcı olanlar, insanların en hayırlılarıdır. İçinde zayıf kimseleri incitmeden hakkını alamadığı bir toplum yükselmez." (Hadis-i Şerif)

- Hz. Muhammed'in (sav.) peygamberlik öncesi ve sonrası bütün hayatı hak ve adalete dayalı bir sosyal düzen oluşturma mücadelesiyle geçmiştir.
- Hz. Muhammed (sav.) hak ve adalet ile ilgili emirleri bir taraftan insanlara tebliğ ederken bir taraftan da bunları kendi hayatlarında uygulamaya koymuştur.
- Hz. Muhammed (sav.) insanlığın huzuru için adaleti en temel ilke olarak görmüştür.
- Hz. Muhammed (sav.) karar verirken hiç kimseye ayrıcalık göstermemiş, makam, mevki, zenginlik, fakirlik, akrabalık bağı gibi durumlar onun verdiği kararları etkilememiştir.
- Hz. Muhammed (sav.) hak sahibinin hakkını alması konusunda dikkat ederdi.

ÇÖZÜMLÜ SORULAR

1. Medine'de bir suç işlenmişti. İslam'a göre suçlunun cezalandırılması gerekiyordu. Ancak suçu işleyen kimse şehrin ileri gelen bir ailesine mensuptu. Bu nedenle bazı kimseler Peygamberimiz'den suçlunun bu seferlik affedilmesini istediler. Bunun için de Peygamberimiz'e evlatlığı Zeyd'in oğlu Üsame'yi göndermek istediler. Peygamberimiz Üsame'yi severdi. Ancak bu teklife aracılık etmesinden hoşlanmadı. Sonra da herkese hitaben şunları söyledi: "Eğer kızım Fatıma da aynı suçu işleseydi onu da hiç düşünmeden cezalandırırdım."

Peygamberimiz'in bu tavrını aşağıdaki hangi sözü de desteklemektedir?

- A) "Bir millet işlerini danışma ile yürüttüğü sürece asla pişman olmaz." (Hadis - i Şerif)
- B) "Güçlü kimse, güreşte rakibini yenen değil, öfkelenmediği zaman kendine hakim olabilen kimsedir." (Hadis - i Şerif)
- C) "Hak sahiplerinden yana çıkıp hakkın yerini bulmasına yardımcı olanlar insanların en hayırlılarıdır. İçinde, zayıf kimsenin incitilmeden hakkını alamadığı bir toplum yükselmez." (Hadis - i Şerif)
- D) "Hiç kimseye sabırdan daha hayırlı ve iyi bir özellik verilmemiştir." (Hadis - i Şerif)

Çözüm: Hz. Muhammed'in (sav.) "Eğer kızım Fatıma da aynı suçu işleseydi onu da hiç düşünmeden cezalandırırdım." ifadesi ile C seçeneğindeki hadis aynı doğrultudadır.

**GRADE
8**

ENGLISH

EDİTÖR YAYINEVİ

UNITS

○ FRIENDSHIP	629
○ GENERAL ASSESSMENT	635
○ TEEN LIFE	637
○ GENERAL ASSESSMENT	643
○ IN THE KITCHEN	645
○ GENERAL ASSESSMENT	651
○ ON THE PHONE	653
○ GENERAL ASSESSMENT	659
○ THE INTERNET	661
○ GENERAL ASSESSMENT	667
○ ADVENTURES	669
○ GENERAL ASSESSMENT	675
○ TOURISM	677
○ GENERAL ASSESSMENT	683
○ CHORES	685
○ GENERAL ASSESSMENT	691
○ SCIENCE	693
○ GENERAL ASSESSMENT	697
○ NATURAL FORCES	699
○ GENERAL ASSESSMENT	703

MAKING INVITATIONS AND OFFERS

İngilizcede birine bir davette veya teklifte bulunurken kullanılan kalıplar şunlardır:

- **Would you like ... ?** → "... ister misin?" anlamına gelir. "Would you like" soru kalıbından sonra fiil kullanılacaksa, fiilin önüne "to" getirilir.

Would you like + $\begin{cases} \text{noun (isim)} \\ \text{to + verb}_1 \text{ (fiil}_1\text{)} \end{cases}$?

Examples:

- Would you like a piece of cake?
- Would you like to eat a piece of cake?

- **How about / What about ... ?** → "... ne dersin?" anlamına gelir. "How about / What about" soru kalıplarından sonra gelen fiillere "-ing" takısı eklenir, isimlere herhangi bir ek getirilmez.

How about + $\begin{cases} \text{noun (isim)} \\ \text{verb}_1 + \text{ing (fiil}_1 + \text{ing)} \end{cases}$?
What about + $\begin{cases} \text{noun (isim)} \\ \text{verb}_1 + \text{ing (fiil}_1 + \text{ing)} \end{cases}$?

Examples:

- How about some tea?
- What about watching a movie?

- **Shall I / we ... ?** → Sadece "I" ve "we" öznele-riyle birlikte kullanılır. Fiil yalın hâdedir. "... -lim mi? / -lim mi?" anlamındadır.

Shall + I / we + verb₁ (fiil₁) +

Examples:

- Shall I help you with the housework?
- What shall we do this weekend?

- **Why don't ... ?** → "Neden ...?" anlamına gelir. "You" ve "we" özneleriyle birlikte kullanılır. Fiil yalın hâdedir.

Why don't + you / we + verb₁ (fiil₁) +

Examples:

- Abby:** I'm very hungry.
Bobby: Me, too. Why don't we order a pizza?
- Tracey:** I have a headache.
William: Why don't you take an aspirin?

- **Let's ...** → "Hadi ..." anlamına gelir. Bu yapıda özne bulunmaz. Fiil yalın hâde kullanılır.

Let's + verb₁ (fiil₁) +

Examples:

- Let's play tennis after school.
- Let's throw a party tonight.

- **Do you want ... ?** → "... ister misin?" anlamına gelir. "Do you want" soru kalıbından sonra fiil kullanılacaksa fiilin önüne "to" getirilir.

Do you want + $\begin{cases} \text{noun (isim)} \\ \text{to + verb}_1 \text{ (fiil}_1\text{)} \end{cases}$?

Examples:

- Do you want some orange juice?
- Do you want to drink some orange juice?

Accepting Invitations and Offers

- Bir daveti veya teklifi kabul ederken kullanılabilecek bazı ifadeler şunlardır:
 - > Yes, please.
 - > Yes, I'd love to.
 - > That sounds fun.
 - > It's a good idea.
 - > Sure. / Of course.
 - > That would be great.

Refusing Invitations and Offers

- Bir daveti veya teklifi reddederken kullanılabilecek bazı ifadeler şunlardır:
 - > No, thanks.
 - > I'm afraid, I can't.
 - > I'm sorry, but I can't.
 - > I'd like to, but I can't.
 - > No, thanks. I'm full.
 - > That's a bad idea.

Giving Explanations or Reasons /

Making Excuses

- Bize yapılan bir daveti veya teklifi reddederken kullanılabileceğimiz mazeret, açıklama ve özür ifadelerinden bazıları şunlardır:
 - > I'm too busy.
 - > I'm too tired.
 - > I don't feel good.
 - > I'm busy that night.
 - > I'm going to visit
 - > I'm not hungry.
 - > I have to study.
 - > I'm sorry, but I can't.
 - > No, thanks for the invitation.
 - > I have another plan.

6. **Amelia:** I have many friends at school. We can do lots of things together outside the school. We go cycling, watch movies, play volleyball, go to rock concerts and so on.

Sam: To me, I can do many fun things without a friend. School is just for lessons. When I study hard, I can get the highest marks in the exams and be a successful student.

John: I am shy and I don't have many friends at school. I can only share my secrets with Steve. He is trustworthy.

Ian: I like spending time with my schoolmates, especially with Andrew and Mike. They always support me when I need and they never lie to me.

According to the information above, which of the following option is false?

- A) Sam is a friendly person at school, so he makes friends easily.
- B) Ian has a good relationship with Mike and Andrew.
- C) Amelia loves being with her friends even after school.
- D) Steve is John's buddy and he trusts Steve a lot.

Çıkış Soru

7. **Andy :** Our basketball team plays a match this Saturday. The match starts at 2 p.m. Would you like to watch the match with us?

David :

David accepts Andy's invitation. Which of the following can be David's answer to Andy?

- A) I'm sorry, but I am having a picnic with my friends on Saturday
- B) Oh! It sounds awesome, but I have to study for an exam
- C) I have to finish my project on Saturday, but I'll join you
- D) I'm sorry, but I have another plan on Saturday

Skill Based Questions

Answer the questions (8-9) according to the invitation card below.

GREENFIELD MIDDLE SCHOOL GRADUATION PARTY

We would like to see all 8th grade students together at this party on 10th June, Thursday. We will celebrate our graduation at Panoramic Hotel with awesome music of "the Greys" band. How about attending the party with your buddy and enjoying apple pies, cookies and beverages with an amusing chat of your schoolmates? Hope to see you there between 7 p.m. and 10 p.m. in your cool dark suits! Please inform me in advance if you can join the event until June 8. Contact number: 0500 7931689

Sincerely,
Darren

8. The eighth grade students of Greenfield Middle School come together at a hotel because

- A) they want to enjoy tasty desserts and drinks
- B) they will celebrate their graduation from middle school
- C) a boy student wants to organize a party to celebrate his graduation
- D) there is a concert of "the Greys" band

9. According to the invitation card, we cannot say that

- A) there are a music band and lots of snacks for the guests
- B) the party starts in the afternoon and keeps going all night
- C) the students can invite their close friends to the party
- D) everybody can join the party with formal clothes

EXPRESSING PREFERENCES

Tercihlerimizi ifade ederken "prefer" ve "would rather" yapılarını kullanırız.

- **prefer:** "tercih etmek" anlamına gelir.

I / You / We / They	prefer	noun / verb _{ing}
---------------------	--------	----------------------------

He / She / It	prefers	noun / verb _{ing}
---------------	---------	----------------------------

Examples:

I prefer colorful clothes.

She prefers swimming in the sea.

I / You / We / They	prefer	noun / verb _{ing}	to	noun / verb _{ing}
---------------------	--------	----------------------------	----	----------------------------

He / She / It	prefers	noun / verb _{ing}	to	noun / verb _{ing}
---------------	---------	----------------------------	----	----------------------------

Examples:

She prefers tea to coffee.

They prefer playing football to playing tennis.

- **would rather:** "tercih etmek" anlamına gelir.

Subject	would rather	noun / verb ₁
---------	--------------	--------------------------

Examples:

I would rather casual clothes.

They would rather go fishing in their free time.

Subject	would rather	noun / verb ₁	than	noun / verb ₁
---------	--------------	--------------------------	------	--------------------------

Examples:

She would rather science magazines than novels.

We would rather do puzzles than draw pictures.

STATING PERSONAL OPINIONS

- Kişisel fikirlerimizi belirtirken kullanabileceğimiz bazı ifadeler şunlardır:

- > I think
- > In my opinion,
- > To me, / For me,
- > Personally,
- > From my point of view, / In my view,
- > I believe
- > I mean / I mean that

- > I guess
- > According to me,
- > I feel that
- > If you ask me,
- > To be honest,

- Bir fikre katılma, onu kabul etme ifadelerinden bazıları şunlardır:

- > Sure.
- > Of course!
- > Absolutely!
- > Certainly!
- > You're right.
- > I agree.
- > It's a good idea.
- > Yes, maybe you're right.
- > Why not?
- > That sounds great.
- > You're absolutely right.
- > I think so.
- > So do I.
- > That's true.
- > I agree with you entirely.

- Bir fikre katılmama, olumsuz fikir belirtme ifadelerinden bazıları şunlardır:

- > I think you're wrong.
- > I don't agree with you.
- > I'm sorry, I don't agree.
- > I don't think that's true.
- > I don't think so either.
- > I don't think so.
- > No, definitely wrong.
- > It's a bad idea.
- > I'm not sure about that.
- > I don't think you're right.
- > What a shame!
- > How awful!
- > Unfortunately.

Examples:

- > According to me, Carol is an unattractive and unstylish girl.
- > I think teenagers shouldn't play with their mobile phones too much.
- > In my opinion, Jack is snob, selfish and rude.
- > I don't think that you should apologize.
- > From my point of view, both women and men must work to live easily.
- > To me, Adele has an impressive voice.
- > I believe you will be a successful scientist in the future.

MAKING COMPARISONS

İki kişi veya nesne arasında karşılaştırma yapılırken kullanılan sıfatların hece sayısı dikkate alınır.

- Tek heceli sıfatlarda "comparative" yapısı sıfatın sonuna "-er" takısı getirilerek yapılır.

Examples:

high (yüksek) → higher (daha yüksek)

long (uzun) → longer (daha uzun)

cheap (ucuz) → cheaper (daha ucuz)

- Eğer tek heceli sıfat "-e" harfi ile bitiyorsa sonuna "-r" takısı getirilir.

Examples:

safe (güvenli) → safer (daha güvenli)

large (geniş) → larger (daha geniş)

nice (hoş) → nicer (daha hoş)

- Eğer tek heceli sıfat "sessiz harf + y" harf düzeni içinde bitiyorsa sondaki "-y" harfi düşer ve sıfatın sonuna "-ier" takısı eklenir.

Examples:

busy (meşgul) → busier (daha meşgul)

heavy (ağır) → heavier (daha ağır)

happy (mutlu) → happier (daha mutlu)

- Eğer tek heceli sıfat "sesli + sessiz" harf düzeni ile bitiyorsa sıfatın sonundaki sessiz harf tekrarlanır ve sonuna "-er" takısı eklenir.

Examples:

big (büyük) → bigger (daha büyük)

hot (sıcak) → hotter (daha sıcak)

thin (ince) → thinner (daha ince)

- İki ve daha çok heceli sıfatların "comparative" formu bu sıfatların başına "more" kelimesi getirilerek elde edilir.

Examples:

boring (sıkıcı) → more boring (daha sıkıcı)

dangerous (tehlikeli) → more dangerous (daha tehlikeli)

entertaining (eğlenceli) → more entertaining (daha eğlenceli)

- Bazı sıfatlar ise düzensizdir.

- > good → better
- > bad → worse
- > little → less
- > many / much → more
- > far → farther / further

Examples:

- Going caving is better than riding an elephant in the forest.
- Climbing a volcano is worse than skiing down a mountain.

EXERCISE - 2

1. Look at the table below and write "True" or "False" for each sentence.

	safe	challenging	entertaining
	✓✓	✓✓✓	✓✓✓✓
	✓✓✓	✓✓	✓
	✓✓✓✓	✓	✓✓
	✓	✓✓✓✓	✓✓✓

1) Bungee jumping is more challenging than rock climbing.

.....

2) Skateboarding isn't safer than rock climbing.

.....

3) Canoeing is less entertaining than bungee jumping.

.....

4) Rock climbing is more challenging than skateboarding.

.....

5) Bungee jumping is safer than canoeing.

.....

6) Skateboarding is more entertaining than bungee jumping.

.....

7) Canoeing is more challenging than rock climbing.

.....

8) Bungee jumping is more dangerous than skateboarding and rock climbing.

.....

1. A sudden shaking and vibration at the surface of Earth is the result of underground movement.

Which natural disaster is described in the sentence?

- A) Hurricane
B) Earthquake
C) Landslide
D) Avalanche

Answer: Soruda "Dünya yüzeyindeki ani bir sarsıntı ve titreşim yer altı hareketinin sonucudur." denilerek deprem tanımlanmaktadır. Doğru cevap B seçeneğidir.

2. **Abigail:** What can we do to slow down climate change?

Robert: We can do many things for it, but I think saving forests is the important one. Forests are the lungs of the world. If we protect them,

Which option cannot we use to complete the dialogue?

- A) the rate of the carbon dioxide in the atmosphere won't be higher than normal
B) the air we breathe will be cleaner in the future
C) there will be less oxygen in the atmosphere than normal
D) we will prevent possible destructive floods because of deforestation

Answer: Robert, Abigail'e iklim değişikliğini yavaşlatma konusunda pek çok şey yapabileceklerini fakat en önemli olanının ormanları korumak olduğunu söylüyor. Ormanların dünyanın akciğerleri olduğunu ifade ediyor. Bu durumda "Eğer onları korursak" diye başlayan cümleyi tamamlayamayacak olan tek ifade "atmosferde normalden daha az oksijen olacaktır" ifadesidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

3. A flood is an overflow of water. It damaging to homes and structures. It can also damage plants.

Complete the sentence with the correct option.

- A) causes
B) can't
C) use
D) provide

Answer: Soruda sel tanımlanmış ve sonrasında söylenen cümle ile evlerde ve yapılarda hasara sebep olduğu ifade edilmek istenmiştir. Bu nedenle boşluğa "cause(s) (sebepl olmak)" kelimesi getirilmelidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

4. An earthquake occurred in Van on October 23, 2011. Its magnitude was 7.1 on the Richter scale. The earthquake was felt as far away as Jordan and southern Russia. The earthquake killed six hundred forty four people and injured about four thousand two hundred people. Sixty thousand people were left homeless. The container cities were settled. Some people stayed in tents. Unfortunately, 12 people died as a result of low temperature in winter. More than one hundred sixty people were injured because of fires in tents.

Which one is correct according to the text above?

- A) About 4.200 people were injured because of fires in tents.
B) Only 12 people lost their life in the earthquake in Van.
C) 644 people died because of the earthquake in Van.
D) People living in Russia didn't feel the earthquake.

Answer: Metinde Van'da meydana gelen deprem nedeniyle 644 kişinin öldüğü ve 4200 kişinin yaralandığı ifade ediliyor. 12 kişi kışın düşük sıcaklık yüzünden ölürken 160'dan fazla kişi çadırlardaki yangınlar yüzünden yaralanmış. Buna göre "Van'daki deprem yüzünden 644 kişi öldü." cümlesi doğrudur. Doğru cevap C seçeneğidir.

- 5.

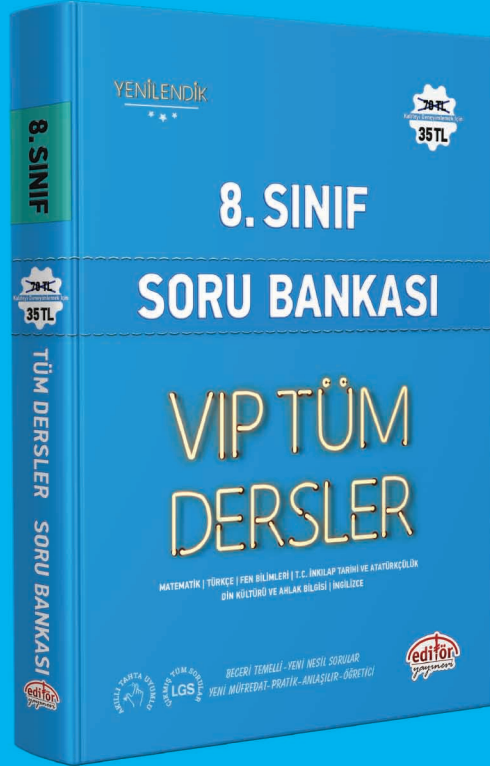
What can we say about all the pictures above?

- A) They are the results of global warming.
B) They can kill more than one million people at once.
C) They all occur because of earthquakes.
D) They are all natural disasters.

Answer: Verilen resimlere baktığımızda sırasıyla "avalanche (çığ)", "landslide (toprak kayması)", "flood (sel)" ve "volcanic eruption (volkanik patlama)" görüyoruz. Bunların hepsi doğal felaketlerdir. Dolayısıyla "They are all natural disasters. (Hepsi doğal felaketlerdir.)" ifadesi aradığımız cevaptır. Doğru cevap D seçeneğidir.

TÜM KİTAP İÇERİKLERİ BURADA!

Tüm kitap içeriklerine ve akıllı tahta içeriklerine ulaşmak için
"Editör Data" uygulamasını indirin.
(Telefonunuzun kamerasını açıp karekodu okutunuz)

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 20 33 | WhatsApp: 0 505 925 57 81
Belgegeçer: 0312 342 23 58
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

ISBN 978-605-280-306-6

